

Svetlo 14

samizdat.sk

MIMORIADNE ČÍSLO

O REHOĽNOM POVOLANÍ

Poď za mnou	3
Z dejín rehoĽného žívota	8
Ja som viniť, vy ste ratolesti	14

O REHOLIACH

Benediktíni	16
Dominikáni	19
Františkéni	21
Jezuiti	23
Kapucíni	25
Lazaristi	27
Milosrdní bratia	29
Piaristi	32
Redemptoristi	34
Školskí bratia	36
Verbisti	38
Salezáni	41

ZÁVER

Učiteľ dobrý, čo mám robiť?	46
---------------------------------------	----

Príspevky o rehoĽných spoločnostiach obsahujú tieto údaje:

Život zakladateľa

Duchovnosť rehole

Prítomnosť na Slovensku

Svätci rehole

Literatúra

Pod' za mnou...

Mt 8,22

Zaujímavé slová, však, drahý priateľ?

Koby ti ich niekto povedal na ulici, ako by si asi zareagoval? Skúsím uhádnuť. Pozrel by si sa, kto a kam ťa to pozýva. Si predsa rozumný a za hocikým istotne nepôjdeš.

Ale tak presvedčivo, ako ich vyslovil Pán Ježiš skoro pred 2 000 rokmi, ich nevyslovil ešte nikto. V jeho pozvaní "Pod' za mnou!" je taká istota, tajomnosť i predtucha krásneho dobrodružstva, že tieto Jeho slová sú i dnes rovnako príťažlivé a nútia človeka pýtať sa: "Pane, kam chceš, aby som išiel?"

Áno, drahý priateľ. sú to totiž slová, ktorými Boh pozýva človeka ku svätosti. Alebo ináč: slová, ktorými Boh povoláva človeka ku šťastiu. A to každého bez rozdielu. I teba. Ale každého inou cestou. V tom je podstata tajomstva povolania.

Možno by si mi teraz chcel povedať: "Ja som nijaké pozvanie ešte nepočul." No tu chyba nie je

v Pánu Ježišovi, ale v tebe. Žiješ asi vo veľkom hluku a zmätku. Preto si nepočul Jeho šepot. Ale ak si už niekedy Ježišove pozvanie počul, a aj tak máš v duši zmätok, lebo nevieš, čo robiť, nech ti toto číslo Svetla posvieti a ukáže, čo a ako ďalej.

*

Je tichý podvečer. Rozhorúčený Peter s loptou pod pazuchou príbehnú ku mne. Je to dobrý chlapec, aj na stretnúch je vždy iniciatívny. Ale v poslednom čase sa mi nejako nepozdával. Jeho šibalské oči, vždy tak veselé, boli už dlhší čas v nejakom zmätku. Pri stretnutiach už nebyval tak spontánne radostný ako inokedy. Tušil som, že ho niečo trápi.

- Áhoj. Peter, ako sa máš? - oslovil som ho s predsavzatím, že ak sa otvorí, pomôžem mu, aby bol zase veselý a šťastný. Pretože chlapcovi vždy sluší radosť a veselosť.

- Ale, veľmi dobre - odvetil, no zase uhol môjmu pohľadu.

- Ja si však myslím, že ťa niečo trápi - prešiel som rovno do útoku.

- Ako ťa vieš? - prezradil sa Peter a už to bol aj rád, že už mi nemusí nič skrývať.

- Vidím to na tebe. Nie si už tým. Čím si býval. Čo ťa mátoží?

- Ále, veľa rozmyšľam.

- A myšlienke bolí, však? - dobrosrdečne som sa naň usmial.

- Vieš, čím viacej rozmyšľam, tým viac sa zamotávam a neviem sa z týchto myšlienok dostať von.

- Nuž, tak to potom už musí byť väčšie. Tu nič nepomôže, iba výjsť s tým von.- povzbudil som ho.

- Sadnime si!

Usadili sme sa pod starú lipu a Peter začal:

- Neviem, čo mám ďalej v živote robiť. Som bez cieľa. Futbal, ten si rád zahrám, ale to nestačí. I televízor si dakedy rád pozriem, ale stále to nie je ono. Skoro nič ma nebaví. Nájdí mi nejaký cieľ. Taký, ktorý by ma naplno zaujal. Chcem niečo viac. Niečo, do čoho by som sa dal celý. Som akoby na križovatke. Chápeš ma?

- Pravdaže, Peter. A tá križovatka sa volá p o v o l a n i e.

- Ako to vieš?! - skríkol od úžasu Peter,

- Nuž, ved to v živote stretá každého mladého človeka. Dostane sa na križovatku a nevie, ako ďalej, ktorou cestou ísť. Či sa sústreďiť na štúdiá. Či si nájst dievča, alebo ísť za duchovným povelaním.

- Presne tak. Čítaš moje myšlienky. Povedz mi, čo mám robiť.

- Vieš, Peter, vec povolania patrí medzi najdôležitejšie v živote človeka. Zistiť, kde má Pán volá, to je uloha mladosti. Ale aby si to lepšie pochopil, poviem ti jeden príklad. Počúvaj!

*

Autobus doviezol turistov až pred Sliczsky dom, ktorý je pod Gerlachom v Tatrách. Ich cieľom bolo dostať sa na štít. Mali so sebou aj horského vodcu. Ten ich, ako skúsený horal, dal všetkých nastúpiť a skontroloval im obuv i celý výstroj. Ale čo to vidí: nie každý je rovnako vystrojený. Jednému chýba to, druhému ono... Ujal sa slova a hovorí:

- Tí, čo nemajú vibranky ani teplú vetrovku, ba ani fľašu s vodou, pôjdu po ľahšej, modrej značke. Tí, čo sú dobre vystrojení, pôjdu po červenej. To je ťažšia trasa. Prosím vás, aby ste dbali na moje pokyny. Tak teda vpred na vrchol!

Turisti vyrazili. Každý išiel po chodníku, primeranom jeho schopnostiam. Každý mohol prísť na vrchol. Ale čo to? Niektorí nepočúvali, vrátili sa zo svojej značky a zamierili do blízkeho bufetu. Iní zmätene pobežovali sem-tam a nevedeli, po ktorej značke sa vydať. No väčšina turistov za pomoci vodcu dorazila na vrchol, kde sa plní radosť a šťastia stretli..."

- Vidíš, Peter, tak je to i v našom živote. Naším cieľom je tiež dostať sa hore, na vrchol, ktorým je nebo. Každý je tam povelaný. Chápeš to?

- No, vcelku áno. Horský vodca, to je Pán Ježiš?

- Hej. On vie, kto je na čo súci. On poveláva. On ukazuje, po ktorej životnej ceste máš prísť do neba.

- Aha, preto teda nešli po tej istej značke, však?

- Tak je. Lebo nie všetci by vydržali ísť po tej istej ceste. Preto je zelená značka dobrá pre tých, čo sa chcú ženit. Červená je zas pre tých, čo sa vydali za duchovným povoláním.

- A tí, čo sa vrátili?- nezabudol sa Peter opýtať.

- To sú tí, ktorí zradili svoje povolanie. Nejdú po tej životnej ceste, ktorú im pripravil Pán. Ak sa nespamätajú a neobrátia, veru zle to s nimi dopadne. Nadarmo žili. Ba čaká ich trest, lebo nedosiahli svoj cieľ.

- A takýchto je veľa - smutne doložil Peter.- Boli tam aj takí, čo pobehovali sem - tam. Čo bude s nimi?

- Títo sa zas nevedeli rozhodnúť. Neboli pozorní, keď vodca vysvetľoval, kto kam má ísť - dodal som.

- No a medzi tými poslednými som i ja -uvažoval Peto nahlas a veľká slza sa mu skotúľala po líci.

- Pobežujem sem i tam. Myšlienky mi behajú ako splašené kone. Nevieť, na čo som súci. Podľa čoho spoznám, kde som povolany? Ako rád by som mal istotu, že Pán Boh chce, aby som bol kňazom alebo reholníkom. Ako to možno rozpoznať?

- Nuž, Peter, nečakaj zázrak od Pána Boha tam, kde stačí za hrst rozumu. Veru nečakaj, že ťa Pán povolá zázrakom, alebo nejakým vide- ním ako sv. Pavla. Pán Boh najčas- tejšie povoláva ticho, nenápadne. Vzbudí v človeku myšlienku ako malú iskierku: "Čo keby som i ja bol reholníkom, kňazom?" Myšlienka môže vzniknúť pri stretnutí s kňazom, na stretnú, alebo pri čítaní dobrej knihy... Potom sa vynorí opäť - pri modlitbe, svätej omši, na prechádzke... A tu je veľmi dôležité, aby si si tieto vnútorné hnutia všimol, venoval im pozornosť. A myšlienka na duchovné po- volanie ťa už neopúšťa. Pomaly sa v tebe udomáčuje, pritaľhuje ťa. Vtedy je to už dobré - začneš sa hlbšie skúmať: aké máš osobné zá-

ujmy, vlastností, náklonnosti... Peter, počúvaš ma? - pčarel som sa na Petra, ale ten skoro ani ne- dýchal. Hltal každé moje slovo.

- Hej, hej. len hovor rýchlo da- lej - odpovedal vzrušene.

- O nejaký čas sa porozprávaj o týchto svojich túžbach s múdрым človekom, ktorému dôveruješ.

- Ach, takže doposiaľ idem do- bre-povedal si Peto tíško pre seba.

- ... v rozhovore si overíš, či máš pre reholný alebo kňazský ži- vot predpoklady, či je tvoja ná- klonnosť trvalá, teda, či je to Božia vôľa. A keď aj po porad- so spovedníkom zistíš, že sa smelo môžeš vydat' na apoštolský spôsob života, tak neváhaj. Smelo vpred! - dokončil som.

- Hmm, to teda značí viesť pra- videlný duchovný život - urobil uzáver Peter.

- Presne tak. A nezabúdať modlit sa za svoje povolanie. A keď bu- doš mať pokoj a radosť pri myš- lienke na svoje povolanie, potom

môžeš spokojne urobiť záver: Pán Boh ma volá do duchovného stavu.

*

Chvilku sme mlčali. Bolo počuť, ako vietor prečesával korunu starej lípy, ktorá sa láskavo sklúňala nad naše hlavy. Akoby nás chcela ubezpečiť, že neprezradí nič z toho, čo práve počula. Každý z nás trochu snival o svojom povolaní. Ja o tom, ktoré mi dobrotivý Boh na prímluvu Panny Márie Pomocnice dal. A Peter? Neviem čítať myšlienky, ale chcel som, aby bol šťastný. Ano, modlil som sa, aby všetci mladí ľudia našli svoje miesto v živote.

- Počuj, ale kam ísť? - ozval sa Peter, ktorého oči sa zrazu rozziarili, ako keby do uhlíka fúkol.

- Ako kam? - tvril som sa nechápavo.

- No keby som chcel byť svätým rehoľným kňazom?

- Hm, zaujímavá otázka, ale aj odpoveď. (Pritom som si pomyslel, že k nám, no nahlas som to nepovedal). - Peto, musíš zistiť, či máš aj rehoľné povolanie. Lebo nie všetci kňazi sú rehoľníci. Rehoľné povolanie je pozvanie od Boha byť dokonalejším v láske, patriť úplne Jemu a tým, ku ktorým ťa pošle - mladíkom chorým, opusteným alebo iným. Ale aby si dosiahol túto dokonalosť v láske, skladáš sluby chudoby, čistoty a poslušnosti. Slubom chudoby sa rehoľník zrieka naviazanosti na hmotu, aby mohol viac milovať Boha. Slubom čistoty sa rehoľník zrieka naviazanosti na osobu, aby mohol viac milovať Boha a blížnych. To majú spoločné všetky rehoľné spoločnosti. Ale to, čím sa líšia, je duch spoločnosti a poslania, to je úloha, ktorú v Cirkvi vykonávajú. Pri týchto slovách ma Pe-

ter jemne mykol za rukáv a tíško, ale pritom plný šibalstva, mi povedal:

- Akosi veľmi dobre to vieš. Trhlo ma od prekvapenia; toto som načakal. Ale bol som rád, pretože to bol zasa ten veselý Peter, akého som poznal pred týmito jeho ťažkosťami.

- Hm, ja som veselého ducha - pokračoval Peter tak jednoducho, že som sa od srdca zasmial. - Neveríš mi?

- Ale verím, veď ťa dobre poznám. Ale ani jedna rehoľná spoločnosť nemá len veselého ducha. I keď viac o jednej, v ktorej je veselosť veľmi vítaná.

- Čo myslíš, zobrali by ma? - humcútsky sa usmial Peter.

- No neviem, či by si im nenarobil "paseku"...ale myslím, že by to aj šlo. To sa však nedá len tak hneď povedať. Sú tu aj iné rehole. Možno, že ťa Pán volá do niektorej z nich.

- Pečuj, tak mi povedz aspoň o niektorých spoločnostiach - nedaj pokoja Peter.

- Ój, Peto, veľa by si odo mňa chcel. To je rozprávanie aspoň na pol dňa. A potom, priznám sa ti.

všetky ani nepoznám.

- To je škoda. Ale o tej, kde je stále veselo, o tej by si niečo vedel? - dobiedzal Peto.

- O tej áno.

- Tak vprav!

Nuž a tak som mu ešte musel porozprávať, čo som mal na srdci a do čoho som bol aj ja sám zalúbený.

- Možno, že aj iní chlapci potrebujú pomoc. Veď každé povolanie je cenné, však?

- Máš pravdu, Peter. Každé povolanie je pre Cirkev i svet veľmi cenné.

- Prečo sa potom onich tak málo hovorí?

Na túto otázku som nevedel odpovedať. Hoci Peter mal pravdu. Ani ja nechápem, prečo sa mladé srdcia tak málo oduševňujú pre rehoľné povolanie. Na veľa sa v tomto smere zabudlo a veru máme tu čo naprávať!

Ani sme si nevšimli ako sa zotmelo. Hviezdy zaujali na oblohe svoje miesta a poza vrška vykukol zvedavý mesiac. Svojím svitom poštekľil našu ospalú oči. Vetrík v lístí starej lípy zanôtil svoju večernú uspávančku: "Chodte spať! Chodte spať!"

- Vieš čo, Peter - prerušil som večernú pohodu - asi to všetko spíšeme. Aj prehľad rehoľných spoločností. Platí?

- Platí!

Chlapecky mi podal ruku a ja som vo vnútri srdca vytušil, že Pán si povolal do svojej vinice ďalšie udatné srdce. Srdce odvážne, milujúce, ochotné ísť s Ním kamkoľvek, srdce ochotné vždy prinášať obety a vždy odpovedať: "Tu som, Pane, Tvoj sluha počúva."

Rozišli sme sa domov a ja som prežíval nesmierne šťastie. Dákoval som Bohu, že slovenský národ ešte má pravé ľudské klenoty, že má mladých ľudí, ktorí chápu reč Lásky. A v nádeji. že sú i ďalší mladí ľudia, ktorí hľadajú svoje povolanie, svoje šťastie, ktorí chcú prežiť svoj život ako krásne

dobrodružstvo v službu Nebeského Otca, spolu s priateľmi sme si sadli a písali toto skromné dielko, ktoré venujeme všetkým mladým šibalom slovenského národa.

Samozrejme, že na papier môžeme napísať iba málo slov. Ako ktorá rehoľa tu, na Slovensku, konkrétne žije, teda aká je skutočnosť, to si už každý bude musieť overiť osobne pozorovaním života konkrétnych rehoľníkov. A potom, po spoznaní teórie i praxe, možno sa zodpovedne a múdro rozhodnúť.

Kde sa možno zoznámiť s konkrétnymi rehoľníkmi? Kde ich možno stretnúť a pozorovať?

Kto hľadá, nájde!

Niž nie je tak skryté, aby sa neprezradilo!

*

Halo, halo!
Dáva sa na známosť...

Z dejín rehoľného životu

Ježiš Kristus priniesol ľudstvu radostnú zvesť: "Boh je náš milujúci Otec a chce, aby sme všetci prišli k Nemu do neba. Nebo si však musíme zaslúžiť láskou k Bohu a k blížnemu.

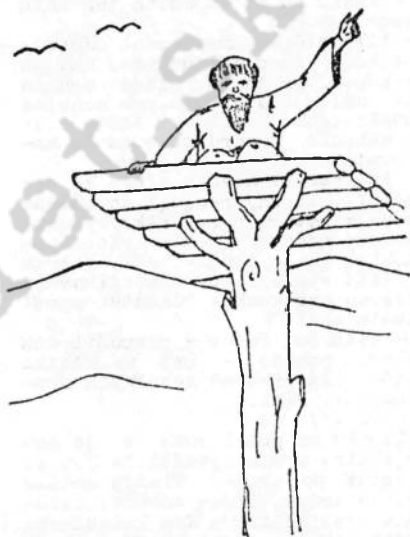
Táto radostná zvesť našla odzvu v mnohých ľudských srdciach. Pán Ježiš však chcel, aby sme prišli do neba čo najdokonalejšie. A keďže dokonalosť spočíva v láske, zanechal nám tri evanjeliové rady, ktoré ak budeme zachovávať, môžeme byť dokonalí v láske. Sú to tieto rady: CHUDOBA, ČISTOTA a POSLUŠNOSŤ.

A naozaj. Prví kresťania sa snažili verne zachovávať všetko, čo im Pán Ježiš zanechal. Mnohí pohania o nich hovorili: "Hľa, pozrite, ako sa milujú!" Takto pretvárala pohanský svet sila ich príkladu.

*

Mnohí nasledujú Pána Ježiša ešte intenzívnejšie. Bud sa venujú apoštolátu, alebo sa utahujú na osamelé miesta, aby si v prísnom pokání a v modlitbe zabezpečili spásu duše. Iní zase cítia túžbu kázať ľuďom. Niet rozhlasu ani televízie, preto využívajú prostriedky, ktoré majú k dispozícii: silný hlas, návršie a hlavne nadšenie pre Božiu vec. No aj tak vznikli kuriózne spôsoby hlásania Božieho slova, napríklad STYLITI. Títo žili na malých plošinách na stíloch alebo stromoch, obyčajne pri frekventovaných cestách a kázali okoloidúcim. Najznámejší z nich bol snád ŠIMON STYLITA, ktorý prežil vyše 37 rokov na plošine rozmerov 2x2 metre

vo výške 20 metrov pri ceste do Antiochie. Žil z toho, čo mu okoloidúci dali do košíka.

Ženy a dievčatá v tom čase prežívajú zasvätený život zväčša doma, v rodinách, kde sa venujú skutkom lásky, najmä voči trpiacim a chudobným.

*

Kresťanstvo za prvých 300 rokov prežilo ťažké časy. Kresťania boli často prenasledovaní a mnohí položili za svoju vieru aj život. Odhaduje sa, že v histórii Cirkvi bolo pre svoje presvedčenie usmrtených asi 10 miliónov mučeníkov.

V roku 313 však kresťanom v Rímskom impériu svitla sloboda. Hneď nato sa počet kresťanov veľmi zvýšil. No zvýšenie počtu nikdy nezaručuje zvýšenie kvality. A tak sa i medzi veriacich vďaka svetský duch. Preto mnohí kresťania na protest odchádzajú do samoty a vzdialení od sveta v modlitbe, pokání a pôste prežívali úplnú odovzdanosť do Božích rúk. Tak vznikajú prví pustovníci, ktorí sa neskôr zoskupujú do malých skupínok okolo jedného hlavného pustovníka.

Prvým, kto pre takúto skupinku pustovníkov zostavil jednoduché pravidlá, bol asi SV. PACHONIUS, Egypťan, ktorý v roku 325 založil prvý kláštor. Postavil ho na jednom ostrove na rieke Níl.

Za zakladateľa organizovaného rehoľného života na kresťanskom Východe sa považuje SV. BAZIL, ktorý založil dodnes existujúcu rehoľu - BAZILIÁNOV. V roku 361 napísal prvé pravidlá, v ktorých už bol zachytený záväzok spoločného života.

*

Tu si dovoľme urobiť malú prestávku a opýtať sa čitateľa priamo: Zistil si, kedy vznikajú rehoľné spoločnosti?

Odpoveď áce nepočujeme, ale ak si si odpovedal, že každá rehoľná spoločnosť vzniká na Boží podnet a je pre riešenie problémov vo sv. Cirkvi, tak si odpovedal správne. Boh vždy lieči rany svojho ľudu. Z tohoto hľadiska sa budeme ďalej pozerat na dejiny rehoľného života.

*

Európa, náš starý a dobrý kontinent, ako ho dnes voláme, nebol vždy taký dobrý. V Rímskej ríši, to praskalo "vo švíkoch". Mravy boli uvoľnené, národy nedržali pokope. Pomaly, ale isto okolité národy začali vytrhávať rímskemu orlovi brká. Rímska ríša sa rozpadá. Vša-

de vládne hlad, bieda a negramotnosť. Vyzeralo to podobne ako medzi Indiánmi v 17. storočí. Čo robiť?

Dobrotivý Boh vzbudzuje SV. BENEDIKTA, ktorý bol citlivý na tieto pomery a v roku 529 zakladá kláštor v Monte Cassino s úplne novou formou rehoľného života. Nie útek od ľudí, ale priblíženie sa k nim! BENEDIKTÍNI začali obrábať pôdu, kľčovať lesy, pestovať plodiny. Okolité kmene pozorne siedovali, čo to tam tí cudzí ľudia vyvádžajú... No čaro kresťanskej liturgie, príťažlivosť vysakej kultúry v nich vyvoláva záujem. Bojovníci a lovci začínajú vešať kuše na klince a preberajú kresťanskú kultúru i vieru. Tak podobne dalo kresťanstvo kultúru celej Európe. Preto, kto sa dnes vyslovuje o kresťanstve ako o tmárstve, náj nepochopil, alebo nechce pochopiť.

Keď sa Európou prehnali sťahovavé národy a situácia sa ako-tak stabilizovala, ukázali sa neblahé dôsledky tohoto pohybu národov. Všade vládol svetský duch, svojvolnosť, mamonárstvo a iné neduhy.

Bola potrebná obnova vo svete, ale aj v Cirkvi. Králi penakujú vojenskú moc a políciu. Boh ponúka pekánie, ktoré mnohí veriaci prijímajú. A tak vznikajú prísne kajúce rehole:

KAMBALDULI - rehoľa, ktorú založil benediktín **SV. ROMUALD** v Cluny (Burgundsko) v roku 909. Táto reholná spoločnosť sa stáva centrom duchovnej obnovy Európy.

KARTUZIÁNI - rehoľa, založená **SV. BRUNOM**. Formou ich života je ticho a samota. Je to jedna z mála reholí, ktorá nikdy nepotrebovala žiadnu reformu.

CISTERCIÁNI - vznikli z reformovaním niektorých komunit z benediktínskeho rádu. Túto reformu previedol v r. 1098 opát **ROBERT** a **SV. BERNARD** z Clairvaux.

Spomínané rehole boli veľmi prísne. Ich členovia sa mohli rozprávať iba niekoľkokrát do roka, niektorí spali v truhličkách, aby sa tak pripravovali na smrť.

*

Európa sa teda ako - tak spamätala, keď tu vzniká ďalší problém, ktorý ohrozuje jej slobodu, nezávislosť a rozvoj: Turci. Turecký mesiac sa rozpína a početné vojsko napáda kresťanské národy. Spory riešia ohňom a mečom. Mohamedanizmus je veľkým nebezpečenstvom, ktorému je potrebné bezpodmienečne čeliť. A tak vznikajú tzv. rytierske rády. Členovia týchto rádov sa zasväcovali obrane kresťanstva proti mohamedánom. Belime ich na Španielsku, nemecký, francúzsky a taliansky.

Španielske účinkovali na pomedzí kresťansko-maurského územia v dnešnom Španielsku. Spravovali 53

hradov. Všetci zahynuli v boji.

Francúzsky rád - **TEMPLÁRI** bol založený v roku 1118.

Nemecký rád - nemeckí križiaci. Taliansky rád - **JOHANITI** - bol založený v roku 1120.

Tieto rády vznikli vlastne z dobrovoľníkov, ktorí sa rozhodli bezplatne ochraňovať kresťanských pútnikov na ich ceste do Svätej zeme, pretože sa títo pútníci stávali obeťou lovcov otrokov. No začali sa miešať do vojen a nekresťanský zbohatli. V roku 1187 boli "ochranné zbory" mohamedánmi rozprášené a zvyšky rytierov sa vrátili do Európy.

V cudzinu tieto rády veľmi zbohatli, takže mnohí svetskí panovníci sa ulakomili na ich majetky. Vyhlásili ich za kacírov, dali ich popraviť a majetky skonfiškovali. Najlepšie obstáli johaniti, ktorí zostali verní svojmu poslaniu a ešte 200 rokov potom pôsobili na ostrove Rodos ako predsunutá bašta proti útokom Turkov a Arabov.

Hovorí sa, že z dejín sa treba učiť. A je to veru pravda. Rehole, ktoré zanikli, sú názornou ukážkou toho, že Pán Boh odníma svoje požehnanie tam, kde ľudia nie sú verní svojmu povolaniu, ktoré od neho dostali. Preto rob to, čo máš robiť! A čo máš robiť, to ti vždy Pán povie.

*

Boje s mohamedánmi vyvolali vznik druhej línie reholí, ktorých poslaním bolo vykupovať kresťanských otrokov. Boli to najmä **TRINITÁRI**, založení v roku 1198 **JÁNOM** z Mathy a **FELIXOM DE VALOIS**. Títo reholníci robili zbierky po Európe a celý výnos použili na vykupovanie otrokov v islamských krajinách. Neraz sa stávalo, že sa sami ponúkli na výmenu. Táto rehoľa má najviac mučeníkov spomedzi všetkých doteraz existujúcich reholí. Predpokladá sa, že to zajatia oslobodili okolo 900 000 ľudí. Trinitári pôsobia i v dneš-

ných časoch - "vykupujú" duše z diablovho otroctva a jeho nástrah - drogy, alkohol, satanizmus...

Duchovenstva bolo v tých časoch málo. Aj napriek tomu ich život nebol vždy bezuhonný. Preto vzniká potreba obnovy života kňazov. Dobrý Boh sa zaš postaral... Vzniká rehoľa PREMONŠTRÁTOV. Založil ju SV. MORBERT v roku 1120. Je pochovaný v Prahe na Strahove.

Najznámejšie rehole, vznikajúce v tých časoch a neskôr zaznamenávajúce obrovský rozmach, boli FRANTIŠKÁNI, založení v roku 1209 SV. FRANTIŠKOM z Assisi, a DOMINIKÁNI, založení v roku 1216 SV. DOMINIKOM. Doba, v ktorej tieto dve rehole vznikli, sa vyznačovala rozvojom remeselnej výroby, obchodu, vzrastom bohatstva ľudí, no zároveň mamonárstvom a naviazanosťou na majetky. To všetko malo dopad na mravný život. Láska k bohatstvu vždy ničí lásku k Bohu. Šírja sa bludy, nepokoje, miestne vojny. Silní utláčajú slabých. Františkáni svojím jednoduchým životom riešia problém mamonárstva a dominikáni svojou múdrosťou a kázaním navracajú zblúdivé ovečky späť do jedného ovčince - do sv. Cirkvi.

V tom čase začína kvitnúť aj kresťanské umenie a kultúra. Do konca 14. storočia je založených 44 univerzít, z nich 31 založili pápeži. Sú to svetoznáme univerzity v Sorbone, Oxforde, Cambridge, Bologni, Toulouse, Kolíne a iné, ktoré aj dnes majú najvyššiu úroveň. Spravovali ich zväčša reholníci, ktorí tak dali základ všetkým dnešným vodám. Vidíš teda, že kresťanstvo vždy stálo a aj dnes stojí v čele pokroku. Vo vede, umení, mravoch, vo všetkom. Ak si počul iný názor, vedz, že dotýčný človek kľamal. Ale pravda vždy zvíťazí!

*

Od 12. do 15. storočia, teda na 300 rokov, boli najväčšie potreby a problémy kresťanského ľudu zhruba vyriešené. Preto v tomto období nevznikla žiadna väčšia rehoľa. Bolo to podozrivé ticho, ktoré sa však premenilo v búrku: protestanti vystupujú proti sv. Cirkvi a zavádzajú reformy. Odtrhujú sa od rímskokatolíckej Cirkvi, nepočúvajú Svätého Otca, šírja bludy. Všade sa rozmáha nepokoj a hriech. Čo robiť? Ľudský rozum je krátky, sám nestačí! Ale Božia Prozreteľnosť má vždy riešenie. A tak v roku 1534 zakladá SV. IGNÁC z Loyoly, vojak "od kosti", reholnú spoločnosť. Volá sa SPOLOČNOSŤ JEŽISOVA, alebo ľudovo - JEZUITI. Je to snáď najznámejšia, no zároveň najprenasledovanejšia, najuctievanejšia, ale aj najohovranejšia reholná spoločnosť.

V roku 1536 sa od františkánov oddelila prísna vetva KAPUCÍNOV, ktorí dobrovolne na seba vzali úlohu odprosovať Božiu spravodlivosť za hriechy všetkých ľudí.

V roku 1540 zakladá SV. JÁN Z BOHA MILOSRDNÝCH BRATOV, ktorí ošetrujú chorých.

V roku 1600 vzniká rehoľa PIARISTOV a v roku 1680 rehoľa ŠKOLSKÝCH BRATOV. Obe tieto spoločnosti

stvá sa venujú vyučovaniu mládeže a ľudu.

Obetiam vojen, chudobným a chorým sa od roku 1626 venujú LAZARISTI, ktorých zakladateľom bol SV. VINCENT DE PAUL.

Veru tak je to, drahý priateľ, jedni ľudia niečo pokazia a druhí musia robiť nápravu. Ešte dobre, že Pán Boh nám stále dáva svetlo i silu, aby sme vedeli, čo a ako robiť. Tak tomu bolo i v 18. storočí. Keď sa medzi veriacimi začína šíriť nezdravý strach z Boha, prichádza SV. ALFONZ z Liguori. V roku 1723 zakladá reholu REDEMPTORISTOV, ktorí kážu o nevyčerpatelnom milosrdenstve Božej lásky.

No a už sme v 19. storočí. Vzniká kapitalizmus, a teda aj proletariát. Ľudia zanechávajú pluhy a motyky a hrnú sa do miest. Zdá sa im, že tu ľahšie zarobia na chlieb. Ale to sa im naozaj iba zdá. Vzniká nový problém - bezprízorná mládež. Don BOSCO ponúka Pánu Bohu na jej záchranu všetko - svoje ruky, nohy, srdce. Áno, Pán si ho povolal, aby pracoval na ich záchrane. Nie sám, ale so stovkami nadšencov, ktorých don Bosco združuje a nazýva SPOLČNOST SV. FRANTIŠKA SALESKÉHO - SALEZIÁNI. Vznikla v roku 1859. Don Bosco dokázal spojiť svätosť s iskrivou radosťou, optimizmom a chuťou žiť. A takto krásne prítlačlivú a sviežu ju ponúkol mladým. Mladí ju prijali a aj v dnešných časoch ju s veľkým nadšením prežívajú. Táto supermoderná spoločnosť, ako ju označujú ateistické slovníky, je ozaď stále rovnako mladá, pretože juneustále oživuje Duch Svätý.

Toto sa vlastne dá povedať o každej reholi, ktorých len v 19. storočí bolo založených 215 (45 mužských a 170 ženských). Sú ako kvietky, rozkvitnuté na lúke. Každý

Úzka je a piná trnia
cesta k výšinám...

dý sa kochá ich krásou, pričom niekomu sa viac páči ten, inému zas onen...

*

A ako je to s reholnými spoločnosťami dnes, v 20. storočí? Cirkve je v tomto veľmi opatrná a trepezlivá. Pri ich schvaľovaní sa riadi slovami nášho Pána: "Po ovocií ich spoznáte..."

Každá rehoľa musí najprv existovať ako spoločenstvo nadšencov, ako hnutie. a až po určitom čase sa spozná, či to pochádza od Boha. Toto niekedy trvá aj 50 rokov, ba i viac. Z týchto súbne vyzerajúca spoločenstiev nášho storočia možno spomenúť SESTRY MILOSRDENNEJ LÁSKY MATKY TEREZY z

Kalkaty, hnutie FOKOLARŇCV, založené CHIAROU LUBICH, MALCMOCNE SESTRY don ORICNEIO, EKUMNICKU KOMUNITU v Tazé ROGERA SCHUTZA.

*

Dejiny rehól sú dejinami Kristovho pozvania k intenzívnemu životu lásky, služby a obety. Kristus Kráľ stále kráča dejinami, krajinami, ľudskými srdcami. Nepodlieha nijakým obmedzeniam. On je Pán. A preto robí, čo chce.

Aj naše drahé Slovensko vždy malo statočných synov a dcéry, ktorí ponúkali svoje služby Kristovi. A tak sa dá povedať, že aj u nás boli problémy i Božie riešenia cez rehole podobné ako vo svete. Živo prekvitali takmer všetky rehole - benediktíni, dominikáni, františkáni, jezuiti, saleziáni... Až prišiel smutný rok 1950, kedy štát rehole zakázal. Krásna lúka Cirkvi bola pokosená. Rehoľníkov sústredili do táborov, poslali na budovanie priehrad. Potom ich poslali na vojenskú službu a zakázali im činnosť. No môže niekto niečo za-

kázat Pánu Bohu? Veru nie! Taký zákaz ako nezákaz. A hoci lúka bola pokosená, mláďza zasa rastie. Vždy to tak bolo a aj bude. Tí starší, ktorí vydržali, ju horlivo polievajú svojimi modlitbami, obetami a utrpením. A svätá Cirkve už znova zakvítá, rehole sa ožívajú: "Sme tu a žijeme!"

Keď sa poobzeráme okolo seba, zistíme, koľko je tu roboty na každom kroku. Duchovný a mravný úpadok, alkoholizmus, rozbité manželstvá, zanedbaná mládež, nevedomosť, mamónárstvo, neláska medzi ľuďmi (zapísali by sme celý list!). Problémy môžeme riešiť technicky - budeme stavať blázince, domovy dôchodcov, sirotince, väznice a polepšovne.

Ale či to pomôže?! Vôbec nie, pretože v týchto opatreniach niet lásky. Len láska lieči. A k tomu sú pozvaní rehoľníci: aby prinášali Boha-Lásku. Oni to dokážu, pretože Láске sa zasvätili. V tom je cesta obnovy života aj u nás, na Slovensku.

Kto pochopil, veľa pochopil. A kto môže, nech pomôže!

- Berte aj mňa! ... - Aj ja chcem ísť! ...
- Tak sa zdá, že budeme musieť stavať ...

Ja som vinič, vy ste ratolesti.

Jn 15,5

Reholníci sú povolani do tých najťažších prostredí, priamo tam, kde zúri boj medzi vojskom Božím a diablom. Preto je potrebné, aby boli skutočnými rytiermi, udatnými chlapiami, ochotnými bojovať v každom okamihu za Boha. Ich zbraňami nie sú dýky, ani meče, ale láska, chudoba, čistota a poslušnosť. S týmito duchovnými zbraňami musia vedieť narúbať. Preto skôr, než sa postavia do prvých ťískov, musia veľa trénovať a posilňovať sa v týchto čnostiach. Toto majú spoločné všetky rehole.

Isto chépeš, drahý priateľ, že naučiť sa žiť chudobne, čisto a poslušne nie je zléžitosťou týždňa alebo mesiaca. Každá reholná spoločnosť je opatrná a dbá na to, aby uchádzač o vstup do rehole bol dostatočne pripravený, a to v duchu, ktorý je vlastný danej reholi. Preto sa každý musí podrobiť formačnému procesu, ktorý pozostáva z určitých stupňov.

*

V prvom stupni sú mladíci, ktorí sa ešte rozhodujú o svojom povolaní. Cítia náklonnosť k zasvätenému životu, ale ešte nie sú úplne rozhodnutí. Rok ASPIRANTÁTU im má pomôcť tento problém vyriešiť, ale aj dozrieť na ľudskej úrovni. Niekedy toto obdobie môže trvať aj dlhšie a aspirant po jeho ukončení buď odíde, ak zistí, že sa nehodí pre zasvätený život, alebo pokračuje ďalej.

Ak predstavení uznajú, že uchádzač spĺňa kritériá a on sám sa slobodne rozhodne ísť ďalej, začína sa preň obdobie prípravy na no-

viciát, obdobie KANDIDÁTSKEJ SKÚŠKY. Nie, nekandiduje na prezidentské či iné dobré miesto, práve naopak. Kmitá a robí, čo môže, len aby splnil podmienky, ktoré sú naň kladené. Získava si vedomosti, bezúhonné správanie, ducha zbožnosti. Toto obdobie tiež trvá 1 rok.

A ak je všetko v poriadku, postupuje do najväčšej, no zároveň najkrajšej etapy formácie - do NOVICIÁTU. Je to blízka príprava na reholné sluby. Novic žije podľa pravidiel reholnej spoločnosti, hoci ešte nezložil reholné sluby. Aj v tejto fáze formácie sa môže stať, že mladík spozná svoju neschopnosť žiť reholným životom a vráti sa z cesty späť. No ak sa rozhodne pozitívne a predstavení súhlasia, pristúpi ku skladaniu reholných sľubov.

... k jezuitom?, k saleziánom?,
či k františkánom? ... ??

Ak sa opýtaš reholníka (nehovor, že nijakého nepoznáš!), ako sa cítil pri skladaní prvých reholných sľubov, isto - iste ti po-

vie, že úžasne. Je to jedna z vrcholných chvíľ ľudského života. Všade vládne slávnostná atmosféra, presiaknutá čístou, iskrovou radosťou. Zdá sa, že nebo je tak blízko...

Niektorí teológovia tvrdia, že po zložení sľubov reholník získava krstnú nevinnosť. Aj keď pritom nie sú "žiadne svetelné javy, nehrmí a neblýska sa", ako sa nedávno s úsmevom vyslovil "čerstvý" reholník, predsa je to vec, ktorá sa nedá opísať slovami, dá sa iba prežiť "na vlastnej koži".

Od zloženia reholných sľubov má každý skutok, každý sebazápor z oblasti chudoby, čistoty a poslušnosti dvojnásobnú hodnotu. To isté však platí aj o hriechu.

Prvé reholné sľuby sa skladajú na 1 rok a potom sa obnovujú. Sv. Cirkev je Matka, ktorá nechce, aby niekto sľuboval nerozvážne. Predstav si, že by sa reholník ihneď zaviazal večnými sľubmi a po roku by zistil, že nedokáže žiť podľa požiadaviek sľubov. To by bolo veľmi zlé. Práve preto je tu Cirkev opatrná.

Obdobie dočasných sľubov trvá u rôznych reholí rôzne dlhú dobu. Zvyčajne je to 3 až 9 rokov. Zároveň tí, čo v sebe cítia aj povolanie ku kňazstvu, študujú, a tak sa pripravujú na kňazskú vysviacku.

Ak Božia milosť nebola vinou reholníka zameraná a ak reholník chce, skladá večné sľuby. Nieкто by si snád vydýchol: "No a teraz už mám pokoj." Vôbec nie. Život sa nezmenil. I pred večnými sľubmi je reholník naplno reholníkom. Tak ako predtým, i teraz sa snaží byť maximálne verný záväzkom, ktoré sľubmi prijal.

A tak život pokračuje ďalej. Život radosný, nádherný. Život, v ktorom reholník vie, že nežije nadarmo. Roky síce ubiehajú, ale radosť pribúda...

A potom...príde dôchodok, ale ten ho nezbaví reholných sľubov.

A potom...príde smrť a strom padne tam, kam sa počas života naklonil.

A potom...príde to, na čo sa aj ja najviac teším - radosné stretnutie s Nebeským Otcom, Ježišom, Pannou Máriou, zväťmi a s tisíckami blížnych, ktorí ti budú ďakovať, že si vydržal v dobrom a tak pomohol aj im ku spásu. Úžasné! Len vtedy každý úplne pochopí, aká veľká vec je celý patriť Bohu.

A potom...začne šťastná večnosť bez konca.

Jedno si zapamätaj, drahý priateľ. Kresťanstvo má to, čo nemá nikto iný na celom svete. Je to radosť z večného života. Táto radosť má v sebe úžasnú silu, ktorá priťahuje všetkých. A túto radosť musí byť vidieť už teraz. Musí žiariť z každého reholníka, z každého dobrého kresťana. Prežiť takúto radosť už tu, na zemi, ponúkajú reholné spoločnosti.

Vieš prečo?

Pretože intenzívne prežívajú evanjelium, ktoré je "radosnou zvesťou".

*

Nasledujúce kapitoly obsahujú informácie o tom, v akom duchu prežívajú radosnú zvesť jednotlivé reholné rodiny. Nečítaj ich ako nejaký katalóg či register údajov, ale sa pozastav nad nimi. Skúmaj, či v nich niet to, čo možno dávno hľadáš pre svoju dušu. Či v tomto nádhernom sade sv. Cirkvi nerastie tá "tvoja jablň", v tóni ktorej sa usadíš, ktorú si zamiluješ a až do smrti jej budeš verný.

*

Benediktíni

ORDO SANCTI BENEDICTI O S B

Založil jusevšty BENEDEKT. Narodil sa okolo roku 480 v strednom Taliansku v mestečku Norcia. Už ako chlapec prejavoval Benedikt nadpriemerné rozumové schopnosti. Uplatnil ich pri štúdiách v Ríme. Hoci sa mu štúdiá páčili, nepáčili sa mu mravy rímskych študentov. Vedel, že takýto spôsob života prináša nepokoj a hriech. Jeho bystrý a inteligentný duch hľadal pravdu, istotu a dokonalé šťastie. Preto sa poberá do Sabinských hôr, ktoré sú východne od Ríma. Tu sa pripája ku skupine askétov, ktorí žili v modlitbe a v sebazapieraní.

Zakrátku sa u Benedikta začínajú prejavovať mimoriadne divotvorné schopnosti. Aby sa vyhol obdivu ľudí, uchýlil sa do odľahlej jaskyne, kde žil osamote ako pustovník. Po troch rokoch skrytého života vpustovní ho začali vyhľadávať ľudia. Keď v blízkej mníšskej komunite zomrel predstavený, mnísi naliehali na Benedikta, aby zaujal jeho miesto. Iba po veľkom váhaní súhlasil Benedikt s ich žiadosťou. Lenže mnísi boli naučení na ľahší život, a preto sa po čase pokúsili svojho predstaveného zbaviť otrávením. Podľa legendy sa pohár s otráveným vínom roztrieštil, keď ho Benedikt pred jedlom požehnal.

Po tomto nepríjemnom sklamaní medzi zlými mníchmi sa Benedikt znova utiahol do svojej jaskyne nad Subiacom. No pokoja už nemal. Prichádzali za nim mladí ľudia, ktorí chceli žiť, pracovať a modliť sa ako on. Dokonca aj rímski senátori mu zverovali svojich synov. A tak Benedikt zriadil 12

kláštorov po 12 mníchov na čele s opátom. Vypracoval pravidlá, aby sa mnísi ich zachovávaním posväcovali, a tak sa viac podobali Pánu Ježišovi. Týmto Benedikt ako prvý položil pevný základ mníšskemu životu na Západe.

Z pokory sa Benedikt nedal vysvätiť za kňaza. Bol to muž charizmatický, ktorý dokázal dávať Božie dary do služby bratom. V tom je veľký a v tom je skutočne opátom ducha.

Mnísi pracovali na stavbách, kľúčovali lesy, obrábali polia. Ich heslom sa stalo: "MODLI SA A PRACUJ!". V určitý čas sa práca vhodne striedala s modlitbou a spevom žalmov. Benedikt ako starostlivý otec všetkých viedol a usmerňoval. Žili podľa príkladu prvých kresťanov - boli jedno srdce a jedna duša.

ORA

ET LABORA

Túto prvú osadu však musel Benedikt pre diaboliskú závisť niektorých ľudí opustiť. Nové vhodné miesto našiel na vrchu Monte Cassino, 950 metrov nad morom. Spolu s bratmi tu vystaval kláštor, ktorý sa podobá opevnenému mestu. Až tento kláštor sa stal vzorom pre stovky ďalších, ktoré benediktíni vystavali a spravovali po celom svete.

Miške, ak má byť z Teba raz dobrý pastier,
musíš vidieť aj zatúlané ovečky ...

Kláštory boli pevné, dobre spravované. V nich mniši pod otcovským vedením opäť oslavovali Boha, ale zároveň slúžili ľuďom a Cirkvi podľa ich potrieb. Preto sa z benediktínskych kláštorov šírila viera a rástla duchovná i hmotná úroveň národov Európy.

Prítomnosť Benedikta a veľký rozkvet kláštora, priviedli na vrch Monte Cassino pápežov aj kráľov. Prišli sa povzbudiť životom mnišov a zároveň hľadať pomoc a radu. Benedikt im neraz otvorene vyčítal nedostatky a predpovedal budúce udalosti.

Už za života Benedikta vznikli okrem kláštora na Monte Cassine aj kláštory Subiaco a Terracina. Po nich rýchlo nasledovali ďalšie v Itálii, Gálii, Španielsku, Británii a v strednej Euró-

pe. Najväčší rozmach rehoľa dosiahla v dobe od 10. do 15. storočia.

Benediktínska duchovnosť je pritažlivá aj pre mnohých dnešných ľudí. Aj dnes benediktíni pokračujú v napínaní svojho hesla "Modli sa a pracuj!". Svojou nábožnosťou i štýlom života sú veľmi pritažliví najmä pre jednoduchý ľud. Pracujú v poľnohospodárstve a svojou nenápadnou a obetavou prácou svedčia o sláve, moci i добрote nášho Boha. Boha, ktorý bol, je a vždy bude medzi svojím ľudom.

Prvé benediktínske kláštory na Slovensku vznikli v čase najväčšieho rozkvetu benediktínskej rehole - v 10. - 15. storočí. Najznámejšie z nich boli: opátstvo sv. Ľyopolita na Zobo-

re v Nitre, opátstvo sv. Benedikta na Skalke pri Trenčíne a opátstvo v Hronskom sv. Beňadiku. Zo zoborského opátstva vyšli dvaja benediktínski svätci - Andrej Svorad a Benedikt.

Slovenské benediktínske kláštory zanikli v 16. storočí vplyvom protestantizmu, povstaní a vojny s Turkami. Akýmsi ich pokračovateľom sa stal kláštor sv. Andreja Svorada, ktorý vznikol v roku 1927 v Clevelande v USA. V roku 1934 bol povýšený na samostatné opátstvo.

Zo svätcov, ktorí patrili do tejto rehole sú nám najviac známi sv. Vojtech, sv. Bo-

nifác, sv. Oskar, sv. Vilibrord, sv. Augustín Canterburský a iní. Všetci sú známi ako apoštolovia krajín Európy, v ktorých sa benediktínske kláštory stali ohniskom šírenia kresťanstva i kultúry do celej západnej Európy. Vďaka nim sa rozvinula terajšia západná civilizácia. Toto zdôrazňovali aj poslední pápeži:

Pius XII. nazval sv. Benedikta "Otcom Európy".

Pavol VI. ho v roku 1964 vyhlásil za patróna Európy.

Ján Pavol II. potvrdil tento titul a 31.12.1980 ho rozšíril aj na sv. Cyrila a Metoda, ktorých vyhlásil za spolupatrónov Európy.

Žiaden kostol, žiaden kríž ...
Ale predsa by tu mali byť kresťania.

Domínkáni

ORDO FRATRUM PREDICATORUM O P

 Svätý DOMINIK, zakladateľ bratov kazateľov, sa narodil v roku 1170 v španielskej dedinke Caleruega. Bol veľmi nadaný. Ako sedemročný sa začal učiť gramatiku a latinčinu, pätnásťročný navštevoval univerzitu vo Valencii, kde sa učil dialektiku, filozofiu, teológiu a Sväté písma. V dvadsiatichštyroch rokoch bol vysvätený za kňaza. V túžbe po dokonalosti si žiada študovať ďalej. A tak až do 34. roku svojho života žije skryto - v modlitbe a štúdiu. No životnú cestu určuje človeku Boh a ten si povoláva Dominika na iné ciele.

Stalo sa to v roku 1203. Jeho biskup ho požiadal o doprovod na ceste do Francúzska. Keď cestou nocovali v Toulouse, Dominik vypozeroval, že ich hostiteľ je kacír. Celú noc s ním strávil v rozhovore a keď ráno vyšlo slnko, do duše hostiteľa - kacíra sa vrátil jas pravej viery. Dominikova múdrosť mu pomohla vrátiť sa k pravej viere. Vtedy svätec pocítil, že Pán ho volá k tomuto apoštolátu. Roky strávené v modlitbe a štúdiu majú teraz priniesť ovocie.

A tak Dominik začína kázať medzi ľuďmi a objasňovať im pravú náuku. Čoskoro sa k nemu pridávajú ďalší spoločníci, a tak v roku 1215 vzniká rád Bratov kazateľov.

Svätcova duša bola bohatá na čnosti; bol neustále zapálený pre vieru. Vedel dokonale zladit lásku k štúdiu a činný život. Zomrel 6. augusta 1221 v Bologni. Svojim bratom zanechal tento odkaz: "Majte lásku, zachovávajúte pokoru, vašim vlastníctvom nech je dobrovoľná chudoba."

 Nová reholná spoločnosť vznikla ako odpoveď na potrebu doby - kázať najmä medzi bludármi a vychovávať vzdelaných svätých kňazov i veriacich. Tomuto cieľu boli prispôbené aj stanovy rádu.

Dominikáni sa intenzívne venujú modlitbe a štúdiu. Žijú v kláštoroch, ktoré sú domami bratstva. Vedú spoločný život, modlitby, štúdiá i apoštolát pod vedením jedného z nich, ktorý sa volá prior, čo znamená "prvý z bratov". Kláštory bývajú v mestách. Tak to rozhodol už sv. Dominik, ktorý chcel, aby jeho bratia boli kontemplatívni, ale zároveň žili v srdci mesta a počuli volanie ľudí, ktorým majú kedykoľvek pomôcť misiami, duchovnými cvičeniami, prednáškami, rôznymi spismi atď.

Ideál dominikánskeho rádu a jeho poslanie sú zhruba vyjadrené v slove, ktoré sa stalo dominikánskym heslom:

"VERITAS"
čiže
"PRAVDA".

Bratia majú vo veľkej úcte Panu Máriu, ktorú najčastejšie vzývajú ako "Matka milosrdenstva" a "Matka Čekvi". Každý večer po záverečnej modlitbe dňa sa všetci modlia Salve Regina - Zdravas Kráľovná. Pripomíname, že práve dominikánsky rád zaviedol a horlivo šíril a aj dnes šíri po celom svete modlitbu svätého ruženca.

Tito rehoľníci sa denne modlia niekoľko modlitieb. Uvidíme aspoň jednu z nich - za dar čistoty:

"Prepáš ma, Pane,
pásom čistoty
a pre zásluhy svätého Tomáša
daj mi silu,
aby som pokušeniu odolal
a zdržanlivosť aj čistotu
až do smrti zachoval.
Amen.

Reholní synovia sv. Dominika pôsobia aj na Slovensku. Ich prvé kláštory u nás vznikli už v 13.storočí, a to v Košiciach, Trnave a v Banskej Štiavnici. V čase najväčšieho rozkvetu bolo na Slovensku 16 dominikánskych kláštorov. No takmer všetky zanikli počas protestantskej reformácie, tureckých vojen a osvietenského hnutia. Všetky búrky pretrval iba košický kláštor, a to až do likvidácie reholí v roku 1950.

No o svojom budúcnosť nemá dominikánska rehoľa nijakých obáv, lebo má prísľub, že uzrie koniec sveta a že jej synovia v posled-

ných dňoch budú patriť medzi bojovníkov Krista proti Antikristovi. Tak to tvrdí sv. Terézia Ježišova, ktorá to videla a počula v jednom svojom videní.

Asi 200 dominikánskych reholníkov bolo svätorečených. Spomenieme z nich aspoň niektorých:

- SV. ALBERT VELKÝ - stredoveký učenec a patrón prírodovedcov.
- SV. VINCENT FERRERSKY - jeden z najväčších divotvorcov.
- SV. PIUS V. - pápež sv. ruženca a víťazstva nad Turkami pri Lepante.
- SV. MARTIN DE PORRES - mulat, veľký divotvorca.

Popredné miesto medzi svätcami - dominikánmi však patrí SV. TOMAŠOVI AQUINSKEMU, človekovi nesmiernej inteligencie, ktorého teologické dielo tvorí základ kresťanskej filozofie aj v dnešných časoch.

*

Najväčší dar, aký môže dať Boh
rodine, je syn - kňaz.

(Don Bosco)

*

Jednou z vecí, na ktorú by mali mladí vždy myslieť a o ktorú by sa mali usilovať, je voľba povolania. Na svoje vlastné nešťastie na to zabúdajú, a preto väčšina sa v tom zmýli. Potom sú v živote nešťastní a hrozí im veľké nebezpečenstvo, že budú nestastní aj po celú večnosť.

(František Saleský)

*

Františkáni

ORDO FRATRUM MINORUM O F M

Svätý FRANTIŠEK sa narodil v talianskom mestečku Assisi v zámožnej obchodnickej rodine. Jeho detstvo sa nelíšilo od detstva jeho bohatých vrstovníkov. Mal rád krásne šaty, skvostnú výzbroj, zábavy i polovačky. Otec v ňom videl svoju budúcnosť a vovádzal ho do obchodnickej činnosti.

Doba, v ktorej František žil bola zložitá. Prudko sa rozvíjala remeselná výroba a s ňou rástlo bohatstvo jedných, ale aj chudoba druhých. Život mnohých ľudí sa čoraz viac a viac vzdaloval od života Cirkvi.

V tomto období boli veľmi časté vojny. Proti sebe bojovali dokonca aj susedné mestá. Mladí ľudia sa ochotne zúčastňovali týchto bitiek, pretože mali radi dobrodružný život. Na jednej takejto vojnovej výprave došlo k rozhodnému okamihu, ktorý pre Františkov život znamenal úplný obrat. František ešte pred bojom veľmi ťažko ochorel. V horúčkach blúznil a ledva sa vrátil domov.

Zdalo sa, že zomrie. No po mnohých útrapách sanákomiec uzdravil. Jeho myslenie sa celkom zmenilo. Už to nebol nezodpovedný mladík, začal si uvedomovať, akým márnym životom doteraz žil. Uvedomil si, ako

bohatstvo zatemňuje pohľad na Boha a krásu, ktorú pre ľudí stvoril. Zrazu sa mu všetko zdalo byť krásne, lebo začal pozerat očami viery. Nechápal, ako mohol žiť bez činorodej kresťanskej lásky. A čo v láske zameškal, chcel teraz dobehnúť - začal rozdávať rodinné bohatstvo chudobným. Ide medzi nich a stáva sa ich priateľom.

No Františkov otec urobil rúzný krok proti synovým "výčinom". Predviedol ho pred miestneho pána biskupa, kde sa František verejne zrieka všetkého bohatstva. Odchádza do zručeného kostolíka, aby v tichu prežíval radosť zo života. No na ľudí nezanevrel. Často chodieval medzi nich a jednoducho, no presvedčivo kázal o chudobe.

Mnohým mladým ľuďom sa zapáčil Františkov štýl života, a preto prichádzajú za ním a vytvárajú kresťanské spoločenstvo. Toto spoločenstvo je však trňom v oku boháčov, ktorí všemožne Františkovi a jeho spoločníkom škodia. Jediný spôsob, ako všetkých presvedčiť o správnosti životného štýlu, je dať si ho schváliť pápežovi. V nádeji na úspech, odchádza František so spoločníkmi do Ríma. Sv. Otec ich prijíma, vypočuje a nakoniec schvaľuje reguly ich života. Stalo sa to okolo roku 1210.

František sa vracia do rodného kraja a pokračuje v reholnom živote. Jeho komunita prudko rastie a šíri sa nielen po Taliansku, ale aj v celej Európe.

František zomrel v roku 1226.

Duchovnosť rehole sv. Františka Assiskeho charakterizujú tieto prvky:

- život v komunite s cieľom vzájomného posväcovania sa a oslavy Boha formou liturgie hodín asviatostného života;

- sebaevanjelizácia - vytrvalé úsilie o osobnú svätosť a živú lásku k Bohu;

- hlásanie pokánia, a to viac životom ako slovom.

Komunitu tvoria bratia - fratri a kňazi - pátri. Na čele stojí predstavený, ktorý sa nazýva gvardián. Všetci nosia hnedé rúcho.

Z františkánskeho rádu sa časom oddelili vetvy rehoľných rodín, ktoré majú toho istého ducha, no zdôrazňujú aj iné prvky, napr. štúdium. Početné sú najmä ženské vetvy a známy je i tzv. Tretí rád, do ktorého môžu vstúpiť aj laici, ktorí nechcú žiť zasväteným životom. Tí všetci vytvárajú početnú františkánsku rodinu.

Na Slovensko františkáni prišli už v roku 1238, teda 29 rokov po založení rehole. Slovenský ľud si veľmi rýchlo obľúbil týchto jednoduchých a pokorných mužov, vďaka čomu sa ich kláštory rýchlo rozšírili po celom území. Z mnohých miest, kde sa františkáni usadili, menujeme len niektoré: Trnava, Bratislava, Nitra, Pezinok, Košice, Prešov, Trstená na Orave... Celkovo viac ako 20 na Slovensku.

U nás sa františkáni venovali prevažne kazateľskej činnosti.

Rok 1950 Rád sv. Františka Assiského prežil. S radosťou sledujeme, ako sa na niektorých nerodnych pútiach milne medzi ľuďmi hnedé rúcho odvážneho brata - františkána, ktorý takto dáva všetkým najavo: "Sme tu a žijeme!"

A pozdravujte misionárov
Len čo obrátia Slovensko, prídu za nami!

Františkánska rehoľa vychováva pre Cirkov a svet vzory, z ktorých mnohí boli povýšení na oltár. Z najznámejších z nich spomenieme:

• SV. BONAVENTÚRA - veľký mysliteľ a filozof.

• SV. JÁN KAPISTRÁNSKY - veľký kazateľ, pôsobil aj v Bratislave.

• SV. PASTAL BAYLON - vynikal veľkou úctou k P. Márii a Eucharistii.

• SV. BERNARDÍN SIENSKÝ - slávny kazateľ. Od neho pochádza znak s písmenami IHS - "Ježiš hriešnikov Spasiteľ".

• SV. ANTON PADUÁNSKY - slávny kazateľ, misionár v Maroku.

Jezuiti

SOCIETAS IESU SJ

Zakladateľom Spoločnosti Ježišovej je svätý IGNAC Z LOYOLY. Pochádzal zo španielska zo šľachtickej rodiny. Dostal rytiersku výchovu, a preto nečudo, že tužiac po veľkých rytierskych činoch, sa stal vojekom. Ale Pán chcel Ignáca do svojej armády, v ktorej sa mal stať generálom. Aby mu ukázal správny smer, poslal mu do cesty zranenia, cez ktoré pochopil márnosť svetských záujmov. Božia milosť, pôsobiaca zvnútra i zvonka cez knihy, ktoré čítal počas choroby, spôsobili, že zložil svoj meč na oltár Panny Márie, rozdal, čo mal a dal sa na kajúci život.

Odobral sa do jaskyne Manresy, aby mohol v samote rozjímať. Tam vznikla jeho knižočka "Duchovné cvičenia svätého Ignáca", ktorá dala základ duchovným cvičeniam, takým, aké si dnes vykonávajú kňazi i ľud. Ignác v samote pochopil, že ho Pán volá pomáhať pri spasení iným. Preto ako 30-ročný začal študovať a pre svoju neutíchajúcu horlivosť a príkladnú svätosť strhol za sebou ďalších študentov, s ktorými sa v roku 1534 zaviazal sľubmi žiť chudobne, čisto a poslušne. Neskôr k týmto sľubom pridali aj sľub oddanosti Svätému Otcovi.

Aj napriek takej dobe, ktorá bola pre činnosť reholi nepriajná, pápež Pavol III. v r. 1540 schválil

novú reholnú spoločnosť, ktorej prvým predstaviteľom sa stal Ignác.

Táto spoločnosť sa stala už od svojho zrodu najväčšou oporou pápežstva a mocným štítom pre hájenie a šírenie katolíckej viery vo vtedajšej, protestantizmom presiaknutej dobe. Aj na Slovensku bola vlna bludárstva zastavená iba vďaka neuhájenej práci jezuitov.

Spoločnosť Ježišova sa tiež zameriavala na výchovu mládeže. Jezuiti zriadovali rôzne typy škôl, prednášali na mnohých univerzitách, teologických či filozofických fakultách.

Svojou spisovateľskou činnosťou rozširovali mariánsku úctu a úctu k Božskému Srdcu Ježišovmu.

Najväčší rozkvet Spoločnosti spadá do polovice 18. storočia. Vtedy si všade nadobudli veľkú vážnosť a vplyv. No s týmto ich úspechmi rástla aj nenávisť ich nepriateľov, ktorí ohováraním a nátlakom vplyvných ľudí vymohli u pápeža Klementa XIV. zrušenie jezuitov tam, kde si to svetskú moc žiadala.

Ale katolícky svet nalieval na Sv. Otca Pia VII., aby znova obnovil Spoločnosť Ježišovu. To sa aj stalo v roku 1814. Odvtedy jezuiti s novou horlivosťou šíria a bránia vieru v Ježiša Krista.

Misionárska činnosť jezuitov je známa najmä z minulosti zakladaním tzv. redukcí na území Latinskej Ameriky. Boli to spoločenstvá, v ktorých domorodci pod vedením misionárov žili podľa vzoru prvotnej Cirkvi. Film "Misia", ktorý sa nedávno premietal v našich kinách, zobrazoval život a problémy jednej takejto redukcie.

•Otče, chcem ísť na misie na Slovensko.
•Pečkajme rek. Snád si poradia aj sami.

Vo svojom živote a činnosti sa jezuiti riadia heslom sv. Ignáca: "OMNIA AD MAIOREM DEI GLORIAM!" - "VŠETKO NA VÄČŠIU BOŽIU SLÄVU!" Obsahom tohoto dedičstva je šírenie Božieho Kráľovstva všemožným apoštolátom.

Na čele predstavenstva Spoločnosti Ježišovej, sídliaceho v Ríme, stojí generál. Dalšími členmi generálneho predstavenstva sú aj asistenti, ktorí riadia jednotlivé krajiny, alebo skupiny krajín. Generálnemu predstavenému podliehajú predstavení reholných celkov - provincií. Aj Slovensko je jednou takouto provinciou.

Na územie Slovenska prišli jezuiti v roku 1561 na silný podnet ostrihomského prímasa Mikuláša Cláha. Usadili sa v Trnave, kde vybudovali kolégium.

Neskôr, po veľkom požari, v ktorom kolégium úplne zhorelo, Trnavu opustili. Začali pôsobiť v Kláštore pod Znievom a v Sali, kde mali svoj dom a kolégium.

Za Bocskayho povstania boli znovu vyhnaní, no mohli sa usadiť v Humennom. Odtiaľ sa opäť vrátili do Trnavy, ktorá sa stala ich centrom.

Aj u nás robili a robia jezuiti rozsiahlu činnosť pre spásu duší. Podielajú sa na vydávaní kníh a časopisov. V minulosti vydávali časopisy: "Posol Božského Srdca Ježišovho", "Katolícke misie" a "Mariánska Kongregácia". O ich dnešnej vydavateľskej činnosti sa u nás ešte otvorene nerozpráva, no prispievajú ňou k zachovaniu a rozmoženiu duchovného bohatstva národa.

Okrem toho aj unás jezuiti pôsobili na školách, vo výchovných ústavoch mládeže, bolo ich vidno na kazateľniciach, v spovedniciach, v tlačiarňach atď.

Spoločnosť Ježišova vychovala mnohých svätých, ktorí preukázali vernosť Ježišovi Kristovi v každodennom živote, ale aj mučeníctvom. Spomenieme z nich aspoň niektorých:

- SV. STANISLAV KOSTKA - patrón študujúcej mládeže.
- SV. FRANTISEK XAVERSÝ - apoštol Indie, Číny a Japonska.
- SV. ALOJZ Z GONZAGY - ochránca čistoty mládeže.
- SV. PAVOL MIKI - japonský mučeník.

Aj v dnešných časoch žijú u nás hrdinovia, ktorí trpia pre svoju vieru. Sú to osobnosti, ktoré svojím nadšením a odvahou dávajú príklad všetkým veriacim Slovákom. Patria medzi nich aj pán biskup Ján Chryzostom Korec z Bratislavy, otec Ignác Paňák z Košíc a iní. A dobrotivý Boh vzbudzuje ďalšie povolania, ktoré budú hájiť česť a slávu jeho Kráľovstva.

Kapucíni

ORDO FRATRUM MINORUM CAPUCINORUM O F M Cap.

Kapucíni vznikli ako vetva františkánskej rehole, od ktorej sa oddelili začiatkom 16. storočia. Ich zakladateľom je MATÚŠ BOSCIA. Život v kláštore sa mu videl uvoľnený, nie celkom podľa ducha sv. Františka Assiského. Preto si vyžiadal povolenie pápeža na prísnejší život. Svätý Otec súhlasil, ba dovolil mu tiež kázať medzi ľuďmi.

Pod vplyvom príkladného Matúšovho života a kázania sa k nemu pridali ďalší spolubratia.

Prvý kláštor založil v Taliansku v meste Carieri. Svojím prísny životom a obetou pri záchrane ľudí, postihnutých morom, si získali podporu a uznávanie širokých vrstiev ľudí.

Ale život a cesta rádu nebola taká jednoduchá, ako sa zdá. Aj im sa postavila do cesty ľudská zloba, a tak im hrozil zánik. Stalo sa totiž to, že jeden z prvých predstavených sa vzdal katolíckej viery a prešiel k luteránom. Preto vtedajší Sv. Otec ich chcel z obavy pred šírením sa luteranizmu

medzi nimi zakázať. Avšak jeden z kardinálov mu takto poradil: "Či po zrade Judášovej bol rozpustený apoštolský zbor?" Svätý Otec sa teda rozhodol riešiť tento problém inak. Urobil anketu medzi rehoľníkmi, aby zistil, či sú bratia pravoverní a poslušní sv. Cirkvi. Keďže sa všetci osvedčili, mohli pôsobiť naďalej, ale len na území Talianska.

Ale znova sa dostávajú k slovu zlí ľudia, ktorí ich obvinili z konania zla. Obvinenie sa dostalo až k pápežovi. Bolo podané tak vierohodne, že pápež mu uveril a prikázal kapucínom okamžite opustiť kláštor pri Ríme. Keď prišiel pápežský posol k bratom, práve obedovali. Po vypočutí príkazu položili lyžice, zdvihli sa, obed nedojedli a ihneď opustili kláštor.

Bolo to také veľké gesto poslušnosti a vernosti, že presvedčilo pápeža o ich nevine a zavolať ich späť. Bol zrušený aj zákaz šírenia sa mimo územia Talianska. Tak vznikajú nové kláštory kapucínov vo Francúzsku, Rakúsku, Nemecku i v Čechách.

Je to rád kontemplatívny. Jeho podstatnou známkou je intenzívna modlitba a rozjímanie nad utrpením Ježiša Krista. Okrem toho dávajú veľký dôraz na bratskú duchovnú lásku, na ducha pokánia, na tvrdý osobný život v chudobe. Mottom ich života je: "MOJ BOH, MOJE VŠETKO! JEŽIŠU KRISTE, SYN DÁVIDOV, ZMILUJ SA NADO MNOU, ÚBOHÝM HRIEŠNIKOM."

Takto vyjadrujú svoju odovzdanosť, kajúchosť a závislosť na Nebeskom Otcovi. Prežívaním tejto duchovnosti si pripravujú srdce na pomoc tým najchudobnejším vrstvám spoločnosti. V minulosti chodili pre nich prosiť rôzne milodary. Veru, nebáli sa prísť ani na dvory šľachticov a kráľov, aby obmäkčili ich často tvrdé srdcia. Boli ich svedomím vo veciach chudoby a spravodlivosti.

Svojím dôstojným a rýdzo ľudským vystupovaním ich často naklonili pre pomoc ubiedeným. Ba nebáli sa pôsobiť aj na tých najohrozenejších miestach - pri morových nákazách, v duchovnej službe v armádach (vo vojnách s Turkami)...

V súčasnosti je ich okolo 12 tisíc v 70 provinciách, roztrúsených po celom svete. Znažia sa

vovádzať ľudí do modlitbového a duchovného života. Z ich radov vyrástli mnohí vynikajúci spovedníci a duchovní vodcovia. Tiež sa venujú nižším vrstvám, ale sú aj všade tam, kde vidia potrebu a možnosť účinkovať.

Kapucíni majú misie v mnohých žiátoch Arabského polostrova, v Turecku a v Pakistane. Sú to veľmi ťažké miesta, pretože je tu silný vplyv mohamedanizmu a pre stupenie na inú vieru sa tvrdo trstá.

Aj v dnešných pôžitkárskejších časoch, kedy by sa zdalo, že nie je veľký záujem o tvrdý život, rehoľa má veľa povolani, a to najmä v Poľsku, Indii, Indonézii a Brazílii.

Na naše územie prišli kapucíni v roku 1599 - do Prahy. Odtiaľ sa neskôr rozšírili aj na Slovensko - do Bratislavy a do Pezinku. Svojím životom každému ukazovali, že sa netreba báť utrpenia, ani bólu, lebo utrpenie je ponukou k láske a láska zasluhuje veľkú odmenu. Aj mnohí mladí Slováci to chápu a sú ochotní uzmierovať Pána aj za iných ľudí.

V Božích očiach je to veľmi cenné, a preto ich isto čaká skvelá budúcnosť.

Z rehole kapucínov pochádza 12 svätých, 11 blahoslavených. Z najznámejších spomenieme:

• SV. KRÍŠPIN - veľký orodovník za biednych.

• SV. FELIX - obhajca chudobných

Aj známy spovedník páter Pio, ktorý bol obdarený ranami, ako mal Pán Ježiš, pochádzal tiež z tejto rehole. Zomrel síce len nedávno, ale v chýre svätosti. Veríme, že čoskoro začne prejsť jeho blahorečenia.

Lazaristi

CONGREGATIO MISSIONIS C M

Zakladateľom Spoločnosti je sv. VINCENT DE PAUL. Narodil sa v roku 1581 v gaskonskom kraji vo Francúzsku. Pochádzal z chudobnej rodiny. Aj keď sa väčšinu života pohyboval vo "vyšších kruhoch", predsa nezabudol na svoj chudobný pôvod. Ba často opakoval, že pásaval svine a ťažko pracoval na hospodárstve. Svoju mladosť prežil skromne a nenápadne.

Nová cesta Vincenta sa začína odvíjať až po kňazskej vysviacke a nezvyčajnom dobrodružstve otroctva v Tunise, ktoré trvalo tri roky. Po návrate do Paríža, zdá sa, akoby sa odvracal od chudobných vnádeji, že dostane výhodné cirkevné benefícium. Podarí sa mu dostať miesto almužníka kráľovnej Margity. Tento úrad mu umožnil stykať sa s ľudskou biedou, zvlášť v nemocnici "Hôpital de la Charité".

V tomto období si mladý gaskonský kňaz zvolil za duchovného vodcu otca de Bérulla, zakladateľa Oratória vo Francúzsku. Tento ho privádzal sériou zdanlivo málo súvisiacich rád k objavom, ktoré budú začiatkom veľkých realizácií jeho života.

Bérull najprv posielal Vincenta za farára na predmestie Paríža, po štyroch mesiacoch za domáceho učiteľa detí generála galejníkov. Keď ich sprevádzal do kaštieľov na vidiecke majetky, objavoval hroznú hmotnú i duchovnú biedu "úbohých vidiečanov". Odvtedy sa sám seba spýtať, či má ešte právo vyhradiť svoju kňazskú službu výchove detí bohatej rodiny, zatiaľ čo dedičkaňa žijú i umierajú v tolkej náboženskej opustenosti. So svojimi obavami sa zdôveril Bérullovi. On

ho posielal na faru v Chatillon des Dombes. V tejto veľmi zanedbanej farnosti nový pastier nadobudne skúsenosti, ktoré rozhodnú o jeho živote.

Keď ho v jednu augustovú nedeľu roku 1617 zavolajú do istej rodiny, ktorej všetci členovia sú nemocní, podujme sa zorganizovať pomoc z radov susedov a všetkých ľudí dobrej vôle. Tak sa zrodila prvá "charita", ktorá bude slúžiť za model mnohým ďalším. Presvedčenie, že služba chudobným má byť jeho životnou náplňou, bude ho odteraz sprevádzať až do posledného dychu.

Vincent zároveň hľadal spôsob, ako pozdvihnúť mravnú úroveň ľudí. Riešenie našiel v obnove kňazského života, ktorý sa má stať novým kvasom v ľudskej spoločnosti. Zadal sa z mnohými významnými ľuďmi ako napríklad s parížskym biskupom Jánom Františkom Gondim a hlavne so svojím milovaným priateľom, biskupom zo Ženevy, Františkom Saleskom.

Neúnavná podporovateľka bratstva charity, grófka Gondiová, v jeden februárový deň roku 1624 vyzvala Vincenta, aby založil spoločnosť kňazov, ktorí by sa venovali misijnému dielu na vidieku. Vincentovi sa podarilo získať niekoľkých veľkodušných kňazov, ako František Coudray, vynikajúci znalosť hebrejčiny, ktorý sa zriekol svojich štúdií, aby sa naplne mohol venovať misijnému dielu. Záležalo bol Jén de la Salle, mladý kňaz, horiaci svätým usilím a túžbou celkom sa stravovať v láske k

Bohu a k blížnym. S Božou pomocou a pomocou týchto obetavých ľudí sa začína rodiť nová misijná spoločnosť.

24. apríla 1626 ju potvrdil párižsky arcibiskup a neskôr aj kráľ Ľudovít XIII.

S veľkou láskou a zázračnou zručnosťou formoval Vincent duše svojich kňazov. V tichom dome ich pripravoval na veľké poslanie. Ustavične im dával za vzor smého Krista. Povzbudzoval ich, aby Ho nasledovali cestou chudoby, pokory a lásky.

Vincent zhromažďoval nových spoločníkov najprv v dome "Dobrych dietok". Odtiaľ začali vychádzať na apoštolské cesty. Neskôr sa nová spoločnosť presťahovala na ulicu Rue de Bac, do bývalého benediktínskeho domu sv. Lazara. Odtiaľ pochádza aj meno Spoločnosti - lazaristi.

Vincent sa stal otcom sirot, chudobných, mrzákov a starcov, chorých a neduži-

Ktorú si vybrať?

Všetky sú veľké. Zatiaľ zestanca v civile.

vých, idiotov, väzňov a galejných trestancov. Tým, ktorí trpeli núdzou, rozdal viac miliónov, ako ich bolo v bankách Francúzska. Počas 30-ročnej vojny zachránil celú provinciu Francúzska pred smrťou hladom. Každá bieda bola vecou jeho srdca. Do každej oblasti telesnej i duševnej núdze posielal svojich synov. Jeho dobrota nepoznala hraníc. Jeho zľutovanie našlo otrokov v otrockých barákoch severnej Afriky, morom nakazených v Poľsku, prenasledovaných katolíkov Írska i pohanov na Madagaskare.

Spoločnosť sa delí na kňazov, bratov a klerikov. Noviciát trvá dva roky. Sluby skladajú jednoduché a večné pred vysviacťou. Rúcho majú podobné svetkým kňazom.

Po II. vatikánskom koncile má Spoločnosť svoje ústredie v Ríme.

Duchovní synovia sv. Vincenta sa na Slovensko dostávajú začiatkom 20. rokov tohoto storočia. Prvý dom bol zriadený v Ladcoch, kde bol aj noviciát. Druhou stanicou sa stala Banská Bystrica, kde mali na starosti apoštolskú školu. Neskôr prichádzajú aj do Bratislavy, kde sa venujú výchove vysokoškolskej mládeže. Činnosť tejto rehole u nás sa skončila podobne ako činnosť ostatných - násilnou likvidáciou v roku 1950.

Niekoľkí členovia Spoločnosti boli Cirkvou povýšení na oltár. Sú to:

- SV. VINCENT DE PAUL - zakladateľ.
 - SV. JUSTÍN DE JACOBIS - biskup.
- Rehoľa má okolo 12 blahoslavených.

Milosrdní bratia

ORDO HOSPITALARIUS S. JOANNIS DE DEO O S I DE DEO

Zakladateľom ošetrovateľskej rehole, ktorú poznáme pod menom Milosrdní bratia, je svätý Ján Cuidad, ktorý je pre svoju lásku k Bohu a k ľuďom známy aj pod monom SV. JÁN Z BOHA.

Narodil sa v Portugalsku v mestečku Monte Moro el Nuovo v roku 1495. Ako dieťa chudobných, ale bohabojných rodičov, dostáva sa vo svojich ôsmich rokoch do cudziny, kde musí zarábať na živobytie.

V dospelosti pri rozličných životných cestách, ktoré strávil čiastočne ako vojak, robotník, predavač náboženských kníh a obrazov, prichádza do Granady v Španielsku. Tu pod duchovným vedením slávneho kazateľa sv. Jána z Avily zaslúžil celý svoj život službe kresťanskej lásky k trpiacim a nemocným bližným.

S pomocou dobrodincov založil v Granade špitál s 47 posteľami. Keďže však časť krátky čas tento špitál bol plný, mesto zakúpilo rozsiahly kláštor a darovalo ho Jánovi na ošetrovateľské ciele. V tomto objekte potom zriadil poschodie pre špitál a na prízemí nocľaháreň chudobných, kde vyše 200 osôb našlo útluk.

Takto hrdinsky Ján slúžil nemocným a trpiacim, v ktorých videl Ježiša Krista. Naplno prežíval slová Spasiteľa: "Čokolvek'ate urobili jednému z mojich najmenších bratov, mne ste to urobili!" (Mt 25, 40)

Jánovo podujatie bolo v tých časoch ničím neobyčajným a celkom novým, preto vzbudzovalo obdiv. Nik pred ním nepraktizoval lásku k bližným tak účinne ako on. Čistota a poriadok panovali v tomto milodarmi udržiavanom ústave v daleko väčšej miere, než to bolo zvykom vo vtedajších nemocniciach.

Čoskoro sa k Jánovi pripojili aj pomocníci, ktorých slovom a príkladom viedol k svätému životu a obetavej službe ošetrovania nemocných.

Z lásky k bližným sa Ján často delil aj so svojim občianskym oblekom. A tak sa neraz stalo, že sa objavil v ozaj "žobráckom" oblečení. Keď si to všimol biskup Ramiréz, dal mu užiť reholné rúcho, posvätil ho a Jána doň obliekol. Zároveň dovolil, aby aj jeho spoločníci nosili podobný šat. Takto z Jánovho ošetrovateľského bratstva pomaly vzniká rehoľa.

Zakladateľ rádu, sv. Ján z Boha, zomrel 8. marca 1550. Boh ho oslávil za života i po smrti mnohými zázrakmi. Bol vyhlásený za patrona chorých a nemocných.

Ošetrovateľské bratstvo sa po smrti sv. Jána rýchlo šírilo nielen mimo Granady, ale aj mimo Španielska. Milosrdní bratia sa často zúčastňovali vojenských výprav, na ktorých zriaďovali lazarety pre chorých a ranených vojakov. Preto ich všetky štáty podporovali v tejto činnosti.

Rehoľa sv. Jána z Boha je svojou prirodzenosťou laická. No predsa niektorí jej členovia môžu byť kňazmi, aby mohli vykonávať duchovnú službu re-

holí a nemocným. Tiež umožňuje svojim členom študovať medicínu a farmáciu. Mnohí z nich sa stali uznávanými odborníkmi v zdravotníctve.

Cieľ tejto rehole je dvojaký: v prvom rade posvätenie svojich členov zachovávaním reholných sľubov chudoby, čistoty a poslušnosti, ku ktorým sa ešte pridáva zvláštny sľub ošetrovania chorých. V druhom rade je to liečenie a ošetrovanie telesne i duševne chorých ktoréhokolvek stavu, predovšetkým však chudobných, bez ohľadu na národnosť, náboženstvo. Tento cieľ plnia v nemocniciach vlastných, ale aj zverených. Pod pojmom "chorý" sa rozumejú tiež slabomyselní, starci, invalidi a nízki, ktorí potrebujú pomoc.

Život bratov je poznačený prácou a službou chorým. Popritom sa však kladie dôraz aj na duchovný rast. K prejavom zbožnosti patria spoločné modlitby v chóre, pohodinové rozjímanie, svätá omša a sväté prijímanie; ďalej je to denné duchovné čítanie a raz týždenné pobožnosť krížovej cesty.

Každý člen rehole má prístup k sviatosti zmierenia aspoň raz v týždni. Podobne sa odjavuje kajúca kapitula. Pri nej pristupujú všetci bratia spoločne k priorovi a klačiac vyznávajú viny a poklesky proti pravidlám a stanovám. Potom prior každému uloží vhodné pokánia.

Raz mesačne sa koná duchovná obnova, a to buď spoločne, alebo sukrómne.

V každom dome môže byť jeden alebo viac bratov-kňazov podľa počtu reholníkov a nemocných.

Rehoľa Milosrdných bratov sa riadi podľa Stanov a pravidiel sv. Augustína.

Na naše územie sa Milosrdní bratia dostávajú v r. 1650. Knieža Stanislav Ľubomírsky, ktorý spravoval spišské mestá, po dohode so spišským pre-

poštom Matyášom Tarnoczým, povolať Milosrdných bratov z Poľska. Odovzdal im do správy špitál v Spišskom Podhradí, ktorý s pomocou dobrodincov pretvorili na nemocnicu sv. Jána z Boha a zriadili tam aj lekárňu.

V roku 1669 bol v Bratislave založený konvent. Štachtic Ján Moholányi s pomocou dobrodincov tam vybudoval aj kostol s nemocnicou.

Tretím miestom účinkovania Milosrdných bratov na Slovensku sa stala Skalica, kde prevzali do správy kostol, kláštor a nemocničnú budovu.

Pred rokom 1950 na Slovensku v troch špitáloch bolo približne 200 lôžok pre chorých, o ktorých sa staralo asi 30 bratov. Po násilnom likvidovaní reholí boli predstavení Milosrdných bratov internovaní v Pezínku v kapucínskom kláštore a ostatní bratia v piaristickom kláštore v Podolínci. Štát kňazom ponukol fary, bratom výstup z rehole. Kňazi za-

ry prijali, no z bratov ani jeden nezradil avoje povolanie. Preto boli prevezení na práce do pracovných táborov, napr. na priehradu ku Kladnu. Po dokončení príchradu sa zamestnali na rôznych miestach, odkiaľ sa usilovali dostať za do nemocníc a k ošetrovateľskej službe.

Aj v súčasnosti komunita Milosrdných bratov na Slovensku žije a schádza sa pri rôznych príležitostiach a výročiach. Týmto sa posilňuje jej rodinný duch.

Rehoľa Milosrdných bratov dala Cirkvi viacero svätých a blahoslavených, napríklad:

- SV. JÁN Z BOHA - zakladateľ.
- BL. RICHARD FALFURI - lekár a chirurg.

• PL. JÁN GRANDE - mučeník kresťanskej lásky.

• BR. FRANTIŠEK CAMACHO - služobník Boží.

• O. BENEDICTUS MENNI - obnoviteľ rehole Milosrdných bratov v Španielsku, Portugalsku a v Mexiku, zakladateľ Hospitálskych sestier Božského Srdca Ježišovho.

• BR. EUSTACH KUGLER - služobník Boží.

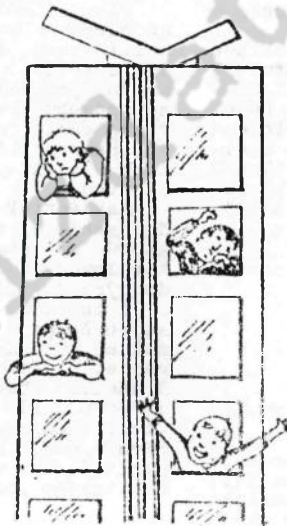

Z literatúry, ktorá pojednáva o živote a práci členov rehole Milosrdných bratov môžeme spomenúť:

- Milosrdní bratři
- O konventu Milosrdných bratří sv. Leopolda
- Sv. Ján z Boha - životopisná brožúrka.

Te je nuša ...

Keby sa tak
dale česi
rebiť ...

Zase dnes
nejde nič
v telke...

Konečne
streda! Ide sa
na stretno!

Nie je to tak aj vo vašom bloku?

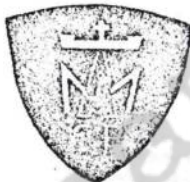
Piaristi

ORDO CLERICORUM REGULARIUM PAUPERUM MATRIS DEI SCHOLARUM PIARUM SP

Reholu Zbožných škôl založil svätý JOZEF KALAZANSKÝ od Matky Božej (1556 - 1648), rodom Španiel, ktorého Božia ruka priviedla do Ríma. Tu si všima množstvo telesne, ale aj duševne zanedbaných detí, najmä chlapcov, ktorých rodičia nemali hmotné prostriedky na zabezpečenie solídneho vzdelania. V snahe dostať ich z materiálnej, ale najmä z duchovnej biedy, zakladá v roku 1597 v rímskom Zatiiberí prvú úplne bezplatnú školu v Európe. V nej sa snaží poskytnúť chlapcom základné vzdelanie tak pre praktický život, ako aj základy pre vyššie štúdiá, s dôrazom na výchovu k hlbokaj a opravdivej zbožnosti.

Vedený Božím vnutím zakladá spoločenstvo kňazov a učiteľov, ktorí sa zaväzujú vychovávať mládež vo vede a v zbožnosti. Pápež Gregor XV. povyšuje toto spoločenstvo v roku 1621 na rád so slávnostnými slubmi pod názvom "Rehola chudobných regulárnych klerikov Matky Božej zbožných škôl".

Rádu sa dostalo veľkého uznania v roku 1948, keď Sv. Otec Pius XII. vyhlásil sv. Jozefa Kalazanského za nebeského patróna všetkých kresťanských základných škôl.

Dieľo piaristov sa rýchlo šíriilo po celom Taliansku. Už v r. 1631 vznikol prvý piaristický kláštor aj za jeho hranicami. Bol založený na Morave v Mikulove. Odtiaľ sa kalazanská myšlienka čoskoro dostáva aj na Slovensko.

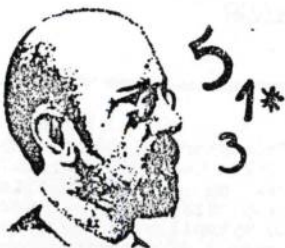

Sv. Jozef Kalazanský zaviazal svojich duchovných synov okrem slubov chudoby, čistoty a poslušnosti aj k štvrtému slubu osobitnej starostlivosti o chudobnú mládež. Zvlášť zdôrazňoval slub chudoby na spôsob sv. Františka Assiského.

Piaristická spiritualita mnoho čerpá z bohatých zdrojov karmelitánskej duchovnosti, najmä sv. Terézie z Avily a sv. Jána z Kríža, prispôsobenej apoštolskému spôsobu života. Podčiarkuje sa v nej časté rozjímanie nad utrpením Pána Ježiša, osobitná úcta k Eucharistii a Božskému Srdcu Ježišovmu.

Zakladateľ zveril celú reholu do osobitnej ochrany Matky Božej, ktorú si piaristi uctievaajú ako "Kráľovnú Zbožných škôl" a "Matku dobrých štúdií".

Z charizmy sv. Jozefa Kalazanského čerpajú vo svete viaceré mužské i ženské rehole a kongregácie. Z laických hnutí je to Bratstvo Zbožných škôl (obdoba J. rádu). Ide o združenie laikov, ktorí chcú svoje kresťanstvo prežívať podľa kalazanského ducha a plniť úlohy, vyplývajúce z piaristického poslania.

Na územie Slovenska prichádzajú piaristi v roku 1642, kedy vzniká kláštor v Podolínci. Odtiaľ sa rehoľa a jej školy rozšírili nielen po celom Slovensku, ale aj do Poľska, Litvy, Maďarska a Rumunska.

Na Slovensku spravovali piaristi celkovo 11 gymnázií (Podolínec, Prievidza, Brezno, Sv. Jur, Nitra, Krupina, Ružomberok, Sabinov, Trenčín, Banská Štiavnica, Levice). V rokoch 1763-1776 viedli vyššiu školu Collegium oeconomicum v Genci a v rokoch 1766-1773 sirotinec v Tomášikove.

Okrem vyučovania na školách sa venovali dušpastierskej činnosti vo farnostiach a kazateľskej a misijnej činnosti, zvlášť v protestantských oblastiach Slovenska. Popri vyučovaní bohato rozvíjali umelecké sklony žiakov pri nacvičovaní divadelných hier a hudobných skladieb.

Za vyše 300 rokov vyštudovali na reholných gymnáziách piaristov celé generácie vzdelancov, vedcov a umelcov. Z najznámejších spomenieme len zopár:

Biskupi a kardináli - Alexander Rudnay, Karol Kmetko, Ján Vojtašák, Michal Bubnič.

Kňazi - Andrej Radlinský - spisovateľ a publicista; Andrej Kmet - botanik, archeológ a etnograf.

Iné významné osobnosti - Jozef Maximilián Petzval - matematik a fyzik; Móric Beňovský - cestovateľ; Dušan Makovičský - osobný lekár L. N. Tolstého; František Belopotocký a Ľudovít Fulla - maliari.

V dnešných podmienkach reholného života na Slovensku pôsobia piaristi v pastorácii farností, mládežníckych a rodinných skupín a v rozmanitých formách osobnej pastorácie. Vo svete sa okrem spomínaných foriem slubne rozvíjajú misie.

Rehoľa Zbožných škôl má dvoch kanonizovaných svätcov:

- SV. JOZEF KALAZANSKÝ - zakladateľ rehole.
- SV. FUMPLIS MARIA PIRROTTI - kňaz, ktorý vynikal vysokým stupňom askézy. Bol obľúbeným kazateľom i spovedníkom. Zaslúžil sa o šírenie úcty k Božskému Srdcu Ježišovmu.

Veľké množstvo piaristov dosiahlo titul "služobník Boží". Z nich, podľa údajov z roku 1978, pokračuje proces kanonizácie trinástich španielskych mučeníkov, ktorí zomreli počas občianskej vojny 1936-39, a troch ďalších reholníkov.

Z literatúry, z ktorej môžete čerpať informácie o reholnej spoločnosti piaristov spomenieme:

- Sv. Jozef Kalazanský - životopis

V strojopisnom vydaní sú k dispozícii preklady:

- Maria Consuelo Dieguez: Život medzi chlapci
- Miguel Angel Asiain: Řeholní zkušenost Kalazanského
- Pedagogika sv. Jozefa Kalazanského
- Výber z listov sv. Jozefa Kalazanského

Redemptoristi

CONGREGATIO SANCTISSIMI REDEMPTORIS CSSR

Zakladateľom tejto spoločnosti je svätý ALFONZ MARIA DE LIGUORI. Narodil sa v roku 1696 v Neapoli. Už od detstva bol veľmi nadaný a zámožní rodičia mu chystali skvelú budúcnosť. Ako 16-ročný sa stal doktorom práv a bol široko-daleko známy ako skvelý znalec práva. Mnohí si ho žiadali za obhájcu pri súdnych sporoch.

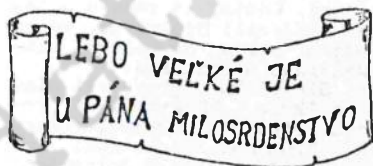
V jednom dôležitom súdnom jednaní, keď si Alfonz bol istý svojím víťazstvom, urobil závažnú chybu, pretože sa držal iného zákona a spor prehral. Celý zronený i zahanbený sa na tri dni uzavrel. V tejto samote si uvedomil, aký je svet zradný a aké nebezpečné je spoliehať sa naň. Preto sa rozhodol zanechať kariéru právnik a celkom sa zasvätiť Pánovi. Vyštu- doval za kňaza a keďže bol citlivý na potreby ľudí, videl ich duchovnú biedu - pijatiku, pohanské zvyky, klamstvá, poverčivosť... Rozhodol sa, že im bude pomáhať aby sa z nich stali dobrí kresťania.

Spolu so svojimi priateľmi zakladá spoločensvá, kde sa prednášali náboženské pravdy, modlili sa a vzájomne sa povzbudzovali ku svätosti.

Po ťažkej chorobe odchádza na vidiek, kde je duchovná bieda ľudí ešte väčšia. Tu sa rodí jeho misijné povolanie: venovať sa naplno opusteným. Po dlhých útrapách a nezdaroch v r. 1732 zakladá novú reholu.

Redemptoristi svojím kázateľským a misijným poslaním snažia sa priblížiť Ježiša Krista-Vykupiteľa, ktorý nás svojou smrťou vykúpil z hriechu. Chcú širokým masám ľudí sprostredkovať a ponúknuť zážitok Božej lásky a milosrdenstva a vytlačiť tak z nich pocity obavy a strachu. Heslom pre celý misijný rád je úryvok zo 129. Žalmu:

Silu pre plnenie svojho poslania redemptoristi čerpajú z Eucharistie, rozjímania o utrpení Ježiša Krista, z krížových ciest, modlitieb a adorácií pred Najsvätejšou Svätosťou a z osobnej úcty k Panne Márii - Matke ustavičnej pomoci.

Už za života sv. Alfonza prichádzajú do Rakúsko-Uhorska, a to do Viedne. Keďže v tom čase bolo silné protináboženské osvietenenské hnutie, prichádzajú i pôsobia tajne.

Z Viedne sa po vzniku Československa dostávajú do Prahy, kde vzniká pražská provincia redemptoristov. Odtiaľ v roku 1921 prichádzajú aj na Slovensko - do Stropkova. Neskôr sa usadili v Michalovciach, Gabinove (východného obvodu), ďalej v Bratislave. Podľa

línci, Kostolnej pri Trenčíne (západného obradu).

V roku 1950 im štátne úrady zakázali činnosť. Ale Pánu Bohu nikto nemôže nič zakázať. Preto sú aj dnes redemptoristi medzi nami a pôsobia najmä v ľudových vrstvách.

Vo svetovom meradle sú počtom na šiestom mieste a pôsobia v piatich obradoch katolíckej Cirkvi. Reholníci tohoto rádu sa rozlišujú na pátrov (kňazi) a brátrov (bez kňazského svätenia).

Z mnohých svätých tejto reholnej spoločnosti dvaja pochádzajú z územia nášho štátu. Sú to:

• SV. KLEMENT MÁRIA HOFBAUER - apoštol Viedne a Varšavy; pochádzal z Moravy, jeho otec sa volal Dvorák.

• SV. JÁN NEUMANN - narodil sa v Prachaticiach a pôsobil medzi Indiánmi v Severnej Amerike. Neskôr sa stal biskupom vo Philadelphii a organizátorom katolíckeho školstva v USA.

Vhodná literatúra na rozšírenie poznatkov o reholnom ráde redemptoristov:

- Životopis sv. Alfonza z Liguri
- Životopis sv. Klementa Hofbauera
- Životopis sv. Jána Neumanna

Pe tej dnešnej rybačke je mi te už jasné.
Budem radšej rybárom ľudí.

Školskí bratia

INSTITUTUM FRATRUM SCHOLARUM CHRISTIANARUM F S C

 Zakladateľom rehole je sv. JÁN DE LA SALLE. Narodil sa v roku 1651 v Reimsi (Remeš) vo Francúzsku. V roku 1678 bol vysvätený za kňaza, neskôr sa stal kanonikom. Mal dobrý vzťah k mládeži a preto ho istý starý pán kanonik poprosil, aby sa staral o chudobné dievčatá, a prorocky dodal: "Boh ťa vyvolil aj pre chlapcov založiť také školy". Takto prešiel sv. Ján de La Salle na pole výchovy a vyučovania.

V roku 1691 založil prvú školu pre chlapcov. Okolo seba mal veľa šikovných mladíkov, ktorí sa chceli venovať škole. Preto prijali pravidlá spoločného života. Ján mal pre nich pedagogické prednášky a oduševňoval ich za krásne po-voľanie.

Zriekol sa kanonikátu a rodinný majetok rozdal chudobným. Niektorí mladí priatelia tušili, že ich priateľ a vodca chce, aby sa stali členmi reholnej spoločnosti. Ján im nechcel nič vnucovať, ale

aj tak sa všetci dobrovoľne rozhodli zložiť reholné sľuby chudoby, čistoty a poslušnosti. Stalo sa to v roku 1684. Za reholné rú-

Ohýbaj ma mamke, pekial som ja Janko.

cho si vyvolili jednoduchý čierny habit, aký vtedy nosili kňazi vo Francúzsku.

Spoločnosť Školských bratov sa ustavične rozširovala, vznikali nové školy. Na vzdelanie učiteľov založil učiteľský ústav, a to prvý, ktorý dejiny poznajú.

Pre remeselníckych učňov založil priemyselnú školu. Bola to prvá priemyselná škola v Európe.

Ján de La Salle zreformoval metódu čítania, keďže učil čítať najprv v reči materinskej a nie v latinčine, ako bolo vtedy zvykom na civilných školách.

Založil taktiež prvú reálku v dejinách školstva.

Popri rozličných učebných predmetoch hlavným cieľom na všetkých týchto školách bolo vychovávať dobrých, svedomitých a inteligentných kresťanov.

Na konci života pomnohých búr-
kach a prenasledovaniach našiel
Ján de La Salle prístav pokoja v
Rouene (Sv.Yon). Síl mu však ubú-
dalo a zároveň pribúdali mnohé
ťažkosti a bolesti, ako reuma,
astma...

Zomrel na Veľký piatok, 7. aprí-
la 1719. Sv. Ján de La Salle je
skutočným učiteľom národov.

Spoločnosť má vrúcny vzťah
k modlitbe. Rehoľníci denne
majú polhodinovú meditáciu,
duchovné čítanie, modlitbu sv. ru-
ženca, účasť na sv. omši, štúdium
katechetickej a pedagogickej lite-
ratúry. Celý deň sa snažia všetku
svoju prácu prežívať v prítomnosti
Pána. Svoju vernosť Pánu Ježišovi
si často kontrolujú zvláštnym spý-
tovaním svedomia. Verejne sa vy-
znávajú zo svojich chýb proti lás-
ke k blížnym a prosia spolubratov
o odpustenie a zároveň o upozorne-
nie na chyby, ktoré na nich vidia.
Vládne medzi nimi duch pokáania a
népravy.

Po večerných modlitbách až do
rána majú prísny príkaz zachovať
ticho, aby tak žili v prítomnosti
Ježiša Krista. Všetci sú nefajčiar-
i.

Školskí bratia sú jedinou muž-
skou rehoľou bez kňazov.

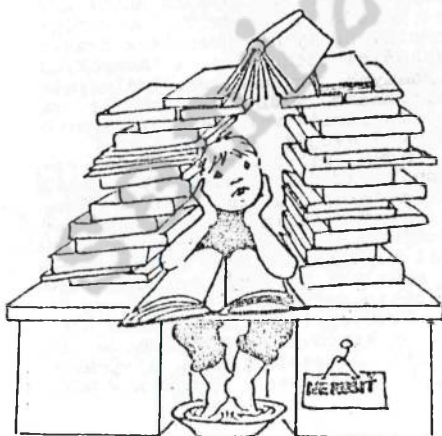

Školskí bratia prichádzajú
na Slovensko v roku 1899
do Urmína pri Nitre, kde za-
ložili a viedli ľudovú školu. V
roku 1901 založili v Bojnjej školu
s internátom.

V roku 1924 začali Školskí bra-
tia vyučovať aj na Učiteľskom ús-
tave v Spišskej Kapitule. Tento
ústav pod ich vedením dosiahol vy-
nikajúcu úroveň a jeho sláva sa
rozšírila ďaleko za hranice Slo-
venska. Je na veľkú škodu, že v
roku 1949 bol ústav štátnou vrch-
nosťou zrušený. Ved vychoval veľa
vynikajúcich slovenských učencov
a pedagógov !

Rehoľa má 3 svätých a 4
blahoslavených. V Ríme sa
pripravujú podklady pre bla-
horečenie a svätorečenie ďalších
rehoľných bratov.

" Už se synu
moudrým býti ... "
Kemenský

Číte sa prehrýzť
cez matematiku,
slovenčinu a estetiku,
zvládnuť zemepis a dejepis,
angličtinu...
a môžem ísť hrať
futbal.

Verbisti

SOCIETAS VERBI DIVINI S V D

✠ Zakladateľ Spoločnosti Božieho slova je kňaz, blahoslavený ARNOLD JANSSEN. Narodil sa v roku 1837 v Dolnom Porýnsku, v mestečku Goda. Mal 10 súrodencov. Jeho rodičia boli hlboko veriaci ľudia.

Mladý Arnold sa ničím mimo - riadnym nelížil od svojich rovesníkov. V jeho rodine si nikto nemyslel, že by sa raz stal svätým alebo vynikajúcim mužom, preto pamiatok na jeho detstvo sa nám zachovalo veľmi málo. Známe je napríklad to, že od včasnej mladosti cielavedome kráčal ku kňazstvu. Mal sklon k vážnosti, prsnosti, pracovitosti a poriadku.

Študentov s podobnými vlastnosťami ako Arnold bolo iste veľa, a predsa sa nestali svätými. Pán Boh mal s ním však svoje plány. Arnold sám povedal, že nemal reholné povolanie. Neskôr napísal o povolani svojho brata Viliama za kapucína: "Povolanie na reholný

život je veľmi veľká milosť a ja viem, že ho nemám. Závídím tým, ktorých Boh volá do svojej služby ako reholníkov."

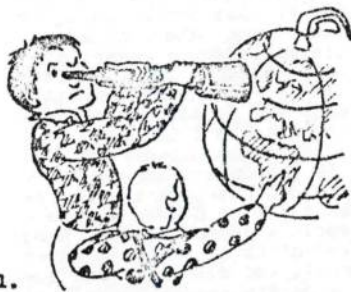
O Arnoldovi Janssenovi treba zvlášť povedať, že sa svätým nenarodil, ale sa ním stal. A nestal sa ním sám od seba, ale z Božej milosti, s ktorou celý život verne spolupracoval. Preto sa stal svätým a tiež zakladateľom reholnej spoločnosti.

Ako profesor na gymnáziu začal šíriť apoštolát modlitby, neskôr vydával časopis "Malý posol Božského Srdca Ježišovho", ktorým sa snažil prebudiť záujem o svetové misie.

V tom čase katolícka Cirkev v Nemecku bola prenasledovaná. Semináre boli pozatvárané, reholné komunity rozpustené, kňazom odmietali dať povolenie k dušpastierskej činnosti. Mnohých katolíkov sa zmocňovala sklесlosť a rezignácia. Za týchto podmienok Arnold nenašiel pochopenie v nemeckých úradných kruhoch pre založenie misijného seminára. Rozhodol sa preto realizovať svoje plány mimo územia svojej vlasti.

Novú misijnú reholu začal organizovať 8. septembra 1875 v malej holandskej dedinke Steyle. Spoločnosť dostala názov "Spoločnosť Božieho slova" - verbisti. Tu zriadil misijný seminár a neskôr aj gymnázium pre výchovu kňazského dorastu so zameraním na misie.

Nová spoločnosť sa rýchlo ujala a rozmáhala sa natoľko, že pri smrti zakladateľa mala 6 výchovných inštitútov v Európe a v USA.

1.

"Ale našich misionárov nikde nevidím...
-Nevidí, pexriemo sa na nich osobne."

Spoločnosť Božieho slova je zameraná na misie, najmä medzi pohanmi, medzi ktorými sa ešte nešírilo evanjelium.

Blahoslavený Arnold Janssen mal veľký zmysel pre nadprirodzeno. Centrálnym bodom jeho duchovnosti bola prítomnosť Najsvätejšej Trojice v ľudských srdciach. Je to poklad, ktorý zanechal ako dedičstvo aj svojim duchovným synom a dcéram. "Aby Boh žil v srdciach všetkých ľudí!" - toto bol ten vnútorný plameň, ktorý ho spaľoval a poháňal v práci. Túžil po tom, aby ten istý plameň horlivosti plápolal aj v dušiach tých, ktorí vstupovali do Spoločnosti.

Arnold Janssen sa neprestával modliť o dary Ducha Svätého a to isté odporučal aj svojim misionárom. Ducha Svätému a jeho pôsobeniu pripisoval svoje úspechy a úspechy inštitútov, ktoré založil.

Ako v každej reholi, aj u verbistov sa skladajú reholné sľuby chudoby, čistoty a poslušnosti. V živote a práci sa riadia svojimi pravidlami a stanovami, ktoré sú vyjadrením ducha a poslania Spoločnosti.

Spoločnosť Božieho slova sa dostala na Slovensko ešte pred rokom 1925 zásluhou slovenských biskupov a iných horlivcov za misie. Títo všetci šírili misijnú tlač, najmä mesačník "Hlasy z katolíckych misií" a kalendár "Posol svätého Gabriela".

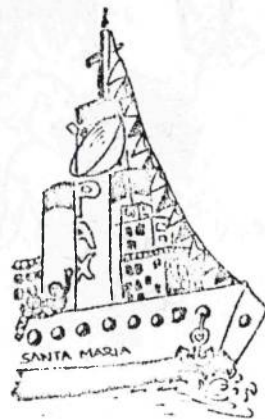
Prvý misijný dom bol otvorený v Nitre - Misijný dom Matky Božej. Tu už v roku 1928 študovalo asi 200 mladíkov. Tento dom sa neskôr stal ústredným domom Spoločnosti Božieho slova na Slovensku.

Další misijný dom vznikol vo Vídnej pri Lučenci. Slúžil ako študentát.

V roku 1927 spišský biskup Ján Vojtašík daroval verbistom budovu bývalého letného sídla v Spišskom Štiavniku. Okrem študentátu tam bol aj noviciát.

Další misijný dom otvorili v n. 1936 v Nitre v kláštore na Zobore.

Počas svojho účinkovania na Slovensku SVD prijala do svojich domov stovky slovenských mladíkov. Boli to zväčša synovia z chudobných roľníckych a robotníckych rodín. Mnohí z nich sa volili roz-

2. ... na ceste.

ličné povolanie. Niektorí po maturite odišli študovať do seminárov a stali sa diecéznymi kňazmi.

Mnohých mladých členov Spoločnosti posielala do misií. Prvým, ktorý odišiel zo Slovenska na Novú Guineu, bol brat Beatus Šingler. Stalo sa to už v roku 1932. Najviac misionárov odišlo za hranice po 2. svetovej vojne - 10 vr. 1947 a 9 v roku 1949.

Členovia SVD sa naplno zapojili aj do tzv. ľudových misií v našich mestách a dedinách. Pozostávali z kázni a spovedí; trvali obyčajne týždeň. Ich cieľom bolo zmierenie ľudí s Bohom. Okrem toho misijné domy slúžili aj na vykonávanie duchovných cvičení ľudu.

Plodná bola aj vydavateľská činnosť verbistov. Vydávali časopisy "Hlasy z domova a z misií", "Svätá Rodina", "Misijný kalendár" a v edícii "Misijná knižnica Nitra" aj knihy.

Dielo verbistov, ktoré vyrástlo na Slovensku, zapustilo také hlboké korene, že misijná myšlien-

ka žije a pôsobí aj dnes, keď je činnosť Spoločnosti navonok zastavená. Rehoľní bratia nežijú v misijných domoch ako pred rokom 1950, ale na fardách a v charitatívnych domoch. Aj dnes im Boh posielala povolania a ich rady sa stále rozširujú. Veď sú ešte potrebnejší ako pred rokom 1950!

Dnes pôsobí na misiách vo svete asi 50 rehoľníkov SVD-Slovákov. Možno ste o niektorých z nich počuli: kňaz Viktor Števo v Indonézii spolu s Jánom Hudcom; kňaz Juraj Vojenčiak na ostrove Flores v Indonézii (od r. 1950); Ján Bukovský - je členom generálnej rady SVD, Sv. Otec mu zveruje rôzne dôležité úlohy, napríklad vyjednávanie Vatikánu s našou vládou.

Niektorí členovia Spoločnosti Božieho slova sú vyhlásení za blahoslavených. Sú to:

- BL. ARNOLD JANSSEN - zakladateľ Spoločnosti.
- BL. JOZEF FREIMADMETZ - pôsobil ako misionár v Hong-Kongu.

Ďalšie informácie o verbistoch sa môžete dozvedieť zo životopisu bl. Arnolda Janssena, ktorý bol vydaný v Ríme v roku 1984.

Slovenskí verbisti pri príležitosti 50. výročia svojho príchodu na Slovensko vydali knihu, v ktorej pútavým spôsobom opisujú začiatky pôsobenia na Slovensku, ale aj pôsobenie slovenských verbistov v zámorských misiách.

-
3. ... keby som bol vedel,
že sa sem dá ísť pešo.

Saleziáni

SOCIETAS S. FRANCISCI SALESII - SALESIANI DI DON BOSCO S O B

 Zakladateľom tejto rehoľnej spoločnosti je svätý JÁN BOSCO, ktorého smelo môžeme nazvať "najväčší dobyvateľ chlapčenských srdc všetkých čias".

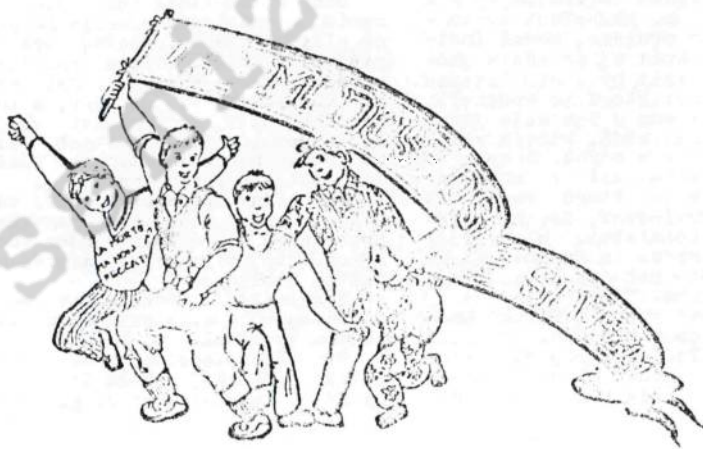
Narodil sa 16.8.1815 v Becchi, neďaleko Turína. Pán Boh od začiatku života stvára jeho srdce, aby bolo schopné čisto a sväto milovať všetkých, no najmä mladých. Janko od malička žije s nimi. Stáva sa vodcom chlapcov, vymýšľa pre nich hry, odkukáva kúsky kúzelníkov, komediantov, len aby ich zabavil. To všetko robí nie z pýchy, ale preto, aby aj cez tieto zábavné predstavenia priviedol svojich kamarátov bližšie k Bohu. Každé takéto predstavenie sa totiž začínalo i končilo modlitbou.

Janko sa stáva majstrom v lezení na stromy, v chodení po lane, v akrobacii... Dnes by bol istotne lepší vo futbale ako Maradona. Neveríš? Ja áno.

Aj mlátiť sa vedel. Keď niekto nadával, dal mu takú príučku, že chudáčisko nevedel, či nespadol do mlátačky alebo pod cepy. Ale karate sa neučil, to teda nie! Ba aj Panna Mária ho vo sne upozornila: "Janko, nie bitkou, ale láskou ich meň!"

A tak sa aj Janko mení. Šibalstvo, veselosť, kúzelnícke kúsky - to všetko mu ostáva, no pomaly odstraňuje zlé vlastnosti svojej povahy.

Janko nadovšetko túžil stať sa kňazom. Bol to takmer neuskutočnitelný sen, pretože otec mu zo-

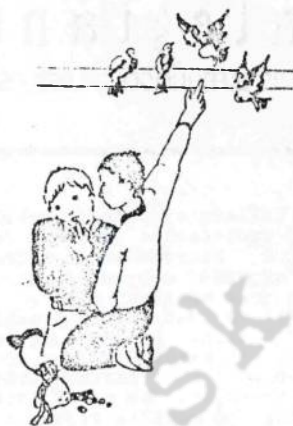
mrel, keď bol ešte malý a on so svojou matkou a súrodencami musel sa v chudoba prežiť životom.

No s Božou pomocou a vďaka nesmiernym obetám jeho matky Margity sa dostáva na štúdiá a v roku 1841 sa plní jeho veľký sen - stáva sa kňazom. Núkajú mu skvelé miesta, no don Bosco ich odmieta so slovami: "Až do posledného dychu budem patriť svojim opusteným mladíkom. Pravidelne sa s nimi stretá, prichádza k nim vždy veselý a srdečný. Takmer nepretržite mu v kútikoch úst pohráva žibalský úsmev dobroty a láskavosti. Vo svojej osobe dokázal mladým spoľomniť hrdinu, priateľa i otca. Je to ich vodca, s ktorým sa dá prežiť toľko dobrodružstiev! Stačí jeho pohľad a v chlapcoch sa prebúdzajú vlna radosti, optimizmu a chuti do života. Má v sebe "magnet", ku ktorému smerujú všetky srdcia chlapcov.

Snáď ťa teraz napadne otázka: "Odkiaľ to všetko mal a ako to dokázal?" Nuž len tak, že žil v neustálom spojení s Ježišom. Od Neho čerpal tieto dary a potom ich rozdeľoval do svojho okolia. To znamená, že don Bosco akoby neustále žiaril. Bol naozaj tajomnou bytosťou. Frizná sa vám, že by som s ním išiel na akúkoľvek cestu - do afrického pralesa, medzi Indiánov, alebo hoci aj na cestu okolo sveta. A išli by s ním istotne všetci chlapci, ktorí ho spoznali.

Prezradím vám o ňom ešte jedno tajomstvo: mal kľúč, ktorým vedel otvárať srdcia mladých. Nebol to kľúč zo železa, ani z mosadze. Bola to láska, ktorú vedel tak vkusne naservírovať, že ju chlapec nikdy neodmietol, ale prijal do svojho srdca a odpovedal na ňu. V tomto bol don Bosco ozajstným majstrom.

Don Bosco vzbudil široké hnutie na záchranu mládeže. Patrili doň všetci ľudia dobrej vôle, ktorí chceli pomôcť mládeži, ktorá v tom čase bola veľmi ohrozená.

Ty, nevies, kde sú salesiáni?
Ved o tom už aj vrabce čvrikajú.

Začala sa totiž vo veľkom rozvíjať priemyselná výroba a mnoho mladých ľudí sa sťahovalo za prácou do miest. Nemali však kde spať, nikto sa o nich nestaral. Väznice boli preplnené a diabol si od radosti mŕdlil ruky.

Don Bosco videl túto biedu a spolu s priateľmi pracuje na plné sily. Zakladá nedelňé oratóriá, píše knihy, vydáva časopisy, buduje ústavy, chrámy... Mal veľmi veľa darov i nápadov, a tak každého, kto mu ponúkol svoju spoluprácu, vedel zamestnať. Veľké bolo nadšenie týchto ľudí. Také potrebujeme aj dnes.

Na podnet pápeža Pia IX. zakladá Kongregáciu sv. Františka Saleského, ktorá bola v roku 1869 s konečnou platnosťou schválená Svätou Stolicou.

Rehoľníkmi Kongregácie boli väčšinou chlapci, ktorých don Bosco sám vychoval.

Don Bosco spolupracoval aj na založení ženskej rehole Dcéry Panny Márie Pomocnice, ktorá plní po-

dobné poslanie medzi dievčatmi. Okrem toho založil aj Združenie saleziánskych spolupracovníkov, ktorí tak isto pracujú na záchra- ne mladých.

Don Bosco zomrel 31.1.1888 auž o necelých 50 rokov nato bol vyhlásený pápežom Pjóm XI. za svätého. Stal sa patrónom kúzelníkov.

Don Bosco je stále prítazlivý pre zástupy ľudí. Sám Svätý Otec Ján Pavol II. bol vychovávaný don Boscovými synmi - saleziánmi, na čo veľmi rád spomína. Je im vďačný najmä za to, že ho naučili opravdivo milovať Pannu Máriu. V roku 1988 Sv. Otec Ján Pavol II. navštívil rodisko don Bosca a predstavil ho celému svetu ako Otca a učiteľa mládeže. Pod týmto titulom odporúča vyzvať ho a prosiť o pomoc.

Centrálnou známkou saleziánskeho ducha je pastoračná láska, charakterizovaná mladickým dynamizmom. Táto láska vytvára rodinné ovzdušie, kde sa každý cíti ako doma. Vychovávateľa i chovanci tvoria jednu rodinu; kde sa láska spláca láskou, kde vládne radosť, optimizmus, dôvera a vzájomné úcta. V takomto prostredí chutí žiť. Je to ovzdušie zbožnosti, lásky k Pánu Ježišovi a k Panne Márii.

Don Boscova rodina sa stretá pri hrách, na ihrisku, v škole ale aj na fare, pri slávení Eucharistie, modlitbe sv. ruženca.

Vychovávateľom - synom don Bosca - stále ide o jedno: predísť hriechu, chrániť od neho mladých, a tak ich priviesť k Bohu. Preto vymýšľajú hry, súťaže, rôzne akcie - všetko v duchu hesla: "Skáčte, behajte, kričte, len nehrešajte!"

Saleziánska askéza spočíva v stálom spojení s Bohom a v neustálej práci a sebaovládní. Saleziáni majú vo zvláštnej úcte: - Eucharistiu - ako životný princíp všetkého diania; - Pannu Máriu Pomocnicu kresťanov - považujú ju za zakladateľku a udržiavateľku saleziánskeho diela;

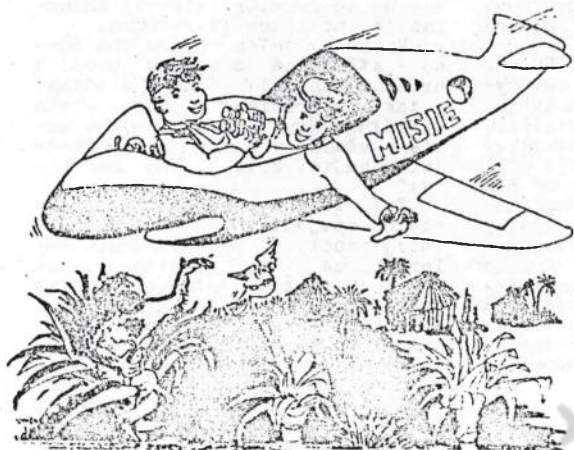
- sviatosť pokánia - v ktorej sa Božie dieťa stretáva so svojím nebeským Otcom.

A je dôležité dodať, že toto všetko saleziáni prežívajú v radosť a v neustálej ochote prijímať medzi seba všetkých mladých ľudí.

Ešte za života don Bosca sa saleziánska rodina rozšírila široko-daleko do sveta. Jednoduchá atmosféra lásky, obeta v duchu hlavného don Boscovo hesla: "DA MIHI ANIMAS, CE-TERA TOLLE!" - "DAJ MI DUŠE, OSTATNÉ SI VEZMI!", priťahuje i dnes milióny kresťanov. Spoločnosť sa rýchlo dostala na misie do Južnej Ameriky, kde snád niet človeka, ktorý by nevedel, kto je don Bosco.

Ako sa dostali saleziáni na Slovensko? Nuž, bolo to asi takto: Spozna Dunaja prichádzali k nám zvesti o novom duchu, ktorý veje vo sv. Cirkvi. Boli to správy, plné sviežej radosti, správy, ktoré vzbudzovali nádeje a túžby v mnohých slovenských mládežkoch skúsiť žiť tak, ako don Bosco.

- Ahn, chlapci!
- Skáčeme?
- Neblázni!
- Vedú sú te epíčky ...
- Ale tam vzduď!
- Tak peďmo na to ...

Slovenský národ bol vždy otvorený pre dobro. Vždy mal obeťavých ľudí, ktorí hoci boli sami chudobní, neváhali predat aj svoje políčko, kravičku, len aby ich syn mohol ísť študovať, a tak pomôcť národu. Tak tomu bolo aj v prípade slovenských saleziánov.

Skupina mladíkov, ktorí v živote snáď neboli ďalej, ako v susednom chotári, sa pod vedením najstaršieho a najskúsenejšieho z nich, Jozefa Bokora, vydali do Talianska. Mamky ich sprevádzajú so slzami v očiach, otcovia zas so zatvorenými pŕstami: "Jožo, Jano, vydržte! Budte chlapi!" A veru, slovenská húževnatosť, zdravá priebornosť a veselosť pomohla. Vydržali! Dokázali rýchlo sa naučiť taliansky, osvojiť si dcu Boscovho ducha a už sú aj nazad. "Slovensko moje, otcina moja, krásna si ako raj!"

No hlas domoviny je pre Slováka veľmi silný. A tak prví slovenskí saleziáni v roku 1924 pri-

chádzajú domov, aby celí patrili ubiedenému ľudu, aby patrili mladíkovi - budúcnosti národa. Títo jednoduchí ľudia nikdy nezabudli, odkiaľ vyšli - z jednoduchých rodín, od polí, od oviec...

Slovenský národ ich prijal veľkolepo. Ľned im zverili hlavnú mariánsku svätyňu na Slovensku - terajšiu baziliku Sedembolestnej Fanny Márie v Sastíne. Mladíci sa tu začínajú hrnúť v húfoch z celého Slovenska.

Saleziáni ich vychovávajú v radosťi - zakladajú pre nich dychovky, divadlá, športoviská, budujú ďalšie domy a oratoriá: v Trnave, Bratislave, Michalovciach, Žiline, Hronskom Beňadiuku, Hodoch pri Galante, Topolčanoch, Sv. Kríži n/Hronom (teraz Žiar n/H.) a v Komárne. Fundaia im aj pstatné reholné, spoločnosti, s ktorými ruka v ruke sú pripravení pracovať pre duchovné i hmotné blaho ľudu.

Veľké plány a nádeje do budúcnosti sa zrazu v roku 1950 začínajú rozplývať. Nikto dodnes nechápe, prečo boli rozohnaní a zakázaní.

Ne nič to. Hlavu hore! Život ide ďalej. A hlavné je, že z viniča, ktorým je Kristus, zasa bohato vypučali ratolesti.

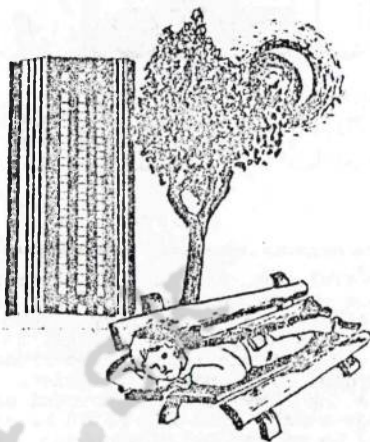
Spomedzi svätých saleziánskej rodiny spomenieme aspoň niektorých:

- SV. JÁN BOSCO - zakladateľ saleziánov, Otec a učiteľ mládeže.
- SV. DOMINIK SÁVIO - mladík, ktorý vedel chcieť.
- SV. MÁRIA MAZZARELLOVÁ - spoluzakladateľka Dcéry Panny Márie Pomocnice.
- SV. LAURA VICUÑA - vzor dievčenskej obetavosti a čistoty.

Literatúra, v ktorej sa môžete viac dočítať o saleziánoch:

- Jur Koza-Matejov: Don Bosco
- Mária Štechová: Svätcov život
- Enzo Bianco: Nestačí ich milovať
- Adolfo L'Arco: So srdcom na dlani
- Teresio Bosco: Dominik

Ak mi bude oco brániť
chodiť na streškú,
tak sa ani nevrátia...

Keď píšete svojim príbuzným, napíšte im, že tí, ktorých deti sú saleziánmi alebo Dcerami Panny Márie Pomocnice, budú všetci spasení až do tretieho alebo štvrtého pokolenia.

*

Ak spozoruješ nejakého mladíka, ktorý dáva nádej pre kňazstvo, vedz, že tí Boh dáva do rúk poklad. Žiadne úsilie, žiadna námaha, žiadne výdavky na to, aby sa povolanie vydarilo, nie sú nikdy príliš veľké.

*

Čo krásnych rečí bez jediného príkladu nemá zmyslu.

(Don Bosco)

Učiteľ' dobrý, čo mám robiť'...?

Mk 10,17

Veľmi rád by som bol teraz s tebou osobne, pretože po prečítaní článkov o jednotlivých reholiach máš určité veľa otázok. Bol by to istotne rozhovor od srdca k srdcu. Žiaľ, nie je to možné.

A ako by ti asi odpovedal na tvoje otázky náš Pán Ježiš Kristus? On už raz bol v podobnej situácii, keď apoštoli riešili otázku svojho povolania. Vtedy im odpovedal takto: "Každý, kto pre moje meno opustí domy alebo bratov a sestry alebo otca a matku

alebo deti alebo polia, dostane stonásobne viac a bude dedičom večného života." (Mt 19,29)

Keďže Jeho slová platia večne, platia aj teraz pre teba. Ak ti teda podskočilo srdce túžbou nasledovať Pána Ježiša, dakujme všetci dobrotivému Pánu Bohu. Iskierku povolania, ktorá sa v tebe zapálila, treba udržať a roznieť v oheň. Preto prijmi zopár rád, ktoré ti môžu pomôcť upevniť si čistotu a tým i povolanie.

- 1. Vrucne sa modli za svoje povolanie a čistotu.
- 2. Často pristupuj k sv.spovedi a k sv.prijímaniu, ktoré sú najväčšími oporami v udržaní si povolania a čistoty.
- 3. Zbožne prežívaj účasť na sv.omši, ktorá je zdrojom veľkého požehmania.
- 4. Zasnúť svoje povolanie Pannu Márii a uť sa s ňou prežívať každú chvíľu svojho života.
- 5. Konaj skutky lásky, aby si sa naučil čisto milovať.
- 6. Nájdí si duchovného vodcu, ktorý ťa vždy vhodne usmerní.
- 7. Nezabúdaj čítať náboženskú literatúru.
- 8. Rozsilňuj si vôľu, aby si vedel prekonať prekážky.
- 9. Odstráň zo svojej blízkosti zlé knihy, časopisy; nenavštevuj zlé filmy, predstavenia, kluby, pláže a kúpaliská. Zanechaj zlých kamarátov.

Možno sa ti zdá, že je toho veľa. Ale ten, kto miluje Pána, to dokáže, pretože je s ním Božia milosť.

Vieš, čo raz povedal don Bosco svojim chlapcom?

- Mám s chlapcami skúsenosť: každý tretí má v sebe semienko kňazského alebo reholného povolania.

A vieš, čo dodávame k tomu my? PREČO BY SI TEN TRETÍ NEMOHOL BYŤ PRAVE TY ?

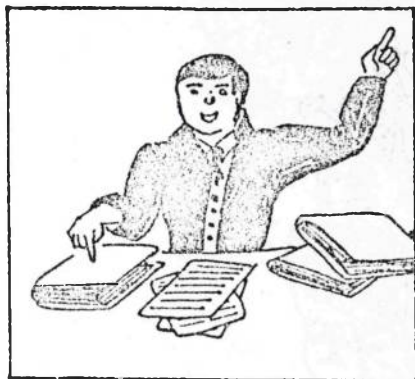

RAZ NÁS BUDÚ MILIÓNY

P.S. Určite pochopíte, drahí priatelia, že všetky rehole sme tu nemohli uviesť. Ale v budúcich číslach nášho časopisu to veľmi radi urobíme, ak nám dáte vedieť, o ktorú reholu máte záujem. Okolnosti, v ktorých žijeme, sa rýchlo menia. Preto je možné, že naše informácie budú ešte podrobnejšie a konkrétnejšie.

A ÚPLNĚ NA ZÁVEK

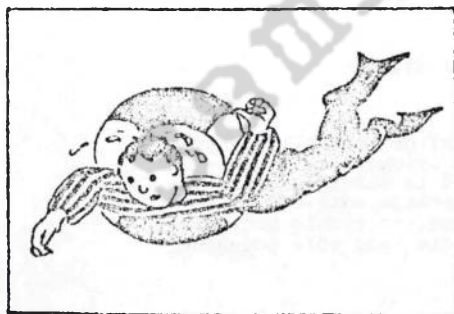
Pre tých, ktorí sa nevedia rozhodnúť
alebo
Ako FERDINAND hládal svoje povolanie

Po prečítaní knihy „Na ostrov smrti“
- Tak, už to mám!
Aj zo mňa bude misionár!

Stačí trochu pocivičiť
a budem mať ranu
ako otec Damián.

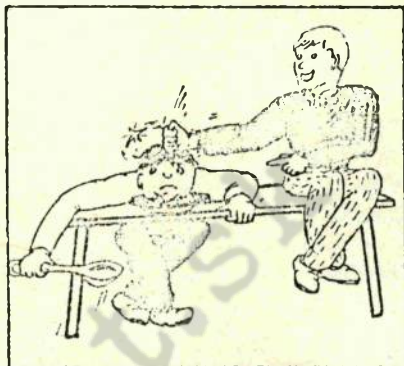
Po čase... Splávaním vo rani už
asi končím. Kondička je dobrá
več, ale dúfam, že mne ju nebude
treba...

...dám sa radšej
na askézu...

Neúspešné pokusy pokračujú...
 - Čo škrickaš?! Ty si na vine!
 Kto ti kázal sadieť si na komin?

Možno by bolo potrebnéjšie
 venovať sa radšej výchove
 a apoštolátu. Na súrodencoch
 som si to už trochu nacvicil.

Alebo sa radšej venovať
 chorým? Tých je treba v prvom
 rade potešiť a rozveseliť...

Roky utekajú.
 A FERD ešte stále rozmýšľa...